

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**ОБЛІК ДОХОДІВ ВІД ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Студента 2 курсу, 4 м групи,
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»,
спеціалізації «Облік
оподаткування в
міжнародному бізнесі»

Тищенко Олександра
Юрійовича

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
доцент

Августова Олена
Олександрівна

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
професор

Бенько Микола
Миколайович

Київ 2020

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет фінансів та обліку

Кафедра обліку та оподаткування

Ступінь вищої освіти «магістр»

Спеціальність «Облік і оподаткування»

Спеціалізація «Облік і оподаткування в міжнародному бізнесі»

Затверджую

Зав. кафедри _____ Фоміна О.В.

« _____ » _____ 2020 р.

**Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студенту**

Тищенко Олександрю Юрійовичу

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи: «Облік доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва»

Затверджена наказом ректора від «18» грудня 2019 р. №4355 «заочна» .

2. Строк здачі студентом закінченого роботи «01» грудня 2020 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Метою роботи є дослідження теоретико-методичних основ та розробка практичних рекомендацій щодо обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва.

Об'єктом дослідження є процес обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва.

Предметом дослідження є теоретико-методичні, організаційні та практичні питання обліку від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва.

4. Перелік графічного матеріалу рисунки, таблиці, схеми, графіки.

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІД ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

1.1. Економічна сутність, класифікація та визнання доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва

1.2. Концептуальні засади обліку та оподаткування доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІД ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТОВ "ІНДОР СОЛЮШН"

2.1. Організація обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва

2.2. Фінансовий облік доходів від зовнішньоекономічної діяльності та узагальнення інформації про них у звітності суб'єкта малого підприємництва

2.3. Управлінський облік доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІД ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТОВ "ІНДОР СОЛЮШН"

3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності на ТОВ "ІНДОР СОЛЮШН"

3.2. Удосконалення обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності за умов застосування інформаційних систем і технологій

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ п/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1	2	3	4
1	Затвердження плану ВКР	15.11.2019	15.11.2019
2	Подання статті на кафедру	18.12.2019	18.12.2019
3	Подання розділу 1	25.06.2020	25.06.2020
4	Подання розділу 2	25.06.2020	25.06.2020
5	Подання розділу 3	14.09.2020	14.09.2020
6	Подання завершеної роботи на кафедру для реєстрації	19.10.2020	19.10.2020
7	Попередній захист	25.11.2020	25.11.2020
8	Подання роботи на кафедру в переплетеному вигляді	01.12.2020	01.12.2020

7. Дата видачі завдання 19.01.2020 р.

8. Керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ О.О. Августова
(підпис)

9. Гарант освітньо програми _____ М.М. Бенько
(підпис)

10. Завдання прийняв до виконання студент _____ О.Ю.Тищенко
(підпис)

11. Висновок керівника випускної кваліфікаційної роботи

Керівник випускної кваліфікаційної роботи _____
(підпис, дата)

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента О.Ю.Тищенко може бути допущена до захисту в екзаменаційній комісії.

Гарант освітньо програми _____ Бенько М.М.
(підпис, прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри _____ Фоміна О.В.
(підпис, прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІД ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	7
1.1.Економічна сутність, класифікація та визнання доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва.....	7
1.2.Концептуальні засади обліку та оподаткування доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва.....	13
Висновки до розділу 1.....	16
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІД ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТОВ "ІНДОР СОЛЮШН"	18
2.1. Організація обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва.....	18
2.2. Фінансовий облік доходів від зовнішньоекономічної діяльності та узагальнення інформації про них у звітності суб'єкта малого підприємництва.....	20
2.3. Управлінський облік доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва.....	31
Висновки до розділу 2.....	36
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІД ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТОВ "ІНДОР СОЛЮШН"	38
3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності на ТОВ "ІНДОР СОЛЮШН".....	38
3.2. Удосконалення обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності за умов застосування інформаційних систем і технологій.....	41
Висновки до розділу 3.....	48
ВИСНОВКИ	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	51
ДОДАТКИ	57

ВСТУП

Актуальність обраної теми полягає в тому, що в Україні продовжують розширюватися економічні зв'язки з іншими державами світу, що спричиняє подальший розвиток зовнішньоекономічної діяльності. На сьогоднішній день зовнішньоекономічна діяльність є саме тим перспективним варіантом господарювання, що має можливість гармонійно поєднувати інтереси держави в досягненні політичної і економічної незалежності з інтересами підприємств у максимізації прибутку та у відповідному її перерозподілі.

Найважливіший показник господарської діяльності підприємства – розмір і характер прибутку (збитку) за кожен період його діяльності. Тому правильне визначення доходу та своєчасне відображення його в бухгалтерському обліку зумовлює актуальність обраного напрямку дослідження [29].

Про важливість експорту для вітчизняної економіки свідчить його частка у структурі ВВП, яка сягає майже 50 %. Зовнішньоторговельний оборот товарів у січні 2020 року у порівнянні з січнем 2019 року збільшився на 0,4% (на 36,1 млн дол.) і становив 8,2 млрд дол. Експорт товарів у січні 2020 року збільшився у порівнянні з січнем 2019 року на 2,3% (на 95,1 млн дол.) і склав 4,2 млрд дол. Найбільша питома вага в українському експорті належить: продукції АПК та харчової промисловості (47,7%); продукції металургійного комплексу (19,5%); продукції машинобудування (10,3%); мінеральними продуктам (9,6%). 28 країн ЄС є найбільшими торговельними партнерами України. Питома вага цих країн у зовнішньоторговельному обороті товарів України у січні 2020 року становила 39,3% [48].

Порівнюючи обсяг експорту товарів підприємствами України на зовнішній ринок з відповідною часткою деяких країн Східної Європи, можна стверджувати, що Україна має потенціал для розширення експортних можливостей [48].

Зазначені тенденції в зовнішньоекономічній діяльності підприємств України, важливість розуміння прибутковості власного бізнесу та особливості

вітчизняного законодавства суттєво впливають на інформацію, яка формується в системі бухгалтерського обліку кожного окремого підприємства. Оскільки така інформація безумовно є визначальною при прийнятті управлінських рішень щодо розвитку підприємницької діяльності і економіки країни в цілому.

Дослідженню проблем визначення доходів підприємств та відображення їх у обліку приділили увагу у своїх працях провідні вітчизняні та зарубіжні вчені-економісти: Гордополов В.Ю. [4], Давидова К.[7], Жиглей І.В., Осіпчук Д.С. [9], Єфімчук О. [10], Кантерман О.[16], Карпенко Н.Г. [17], Форостіна М. [51] та інші. Наявність виділених вченими проблем організаційного, методичного характеру та необхідність вдосконалення діючої практики обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України обумовили вибір теми дослідження.

Метою роботи є дослідження теоретико-методичних основ та розробка практичних рекомендацій щодо обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва.

Відповідно до мети дослідження визначено наступні завдання:

- обґрунтувати економічну сутність, класифікацію та визнання доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва;
- розглянути концептуальні засади обліку та оподаткування доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва;
- розкрити питання організації обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва;
- узагальнити основні положення фінансового обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності та узагальнення інформації про них у звітності суб'єкта малого підприємництва;
- розробити пропозиції з управлінського обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва;
- визначити напрями і заходи удосконалення обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності на ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН»;

- запропонувати удосконалення обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності за умов застосування інформаційних систем і технологій.

Об'єктом дослідження є процес обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва.

Предметом дослідження є теоретико-методичні, організаційні та практичні питання обліку від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва.

Інформаційною базою наукового дослідження є первинна документація, реєстри обліку, звітність ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН», нормативно-правові акти, статистичні матеріали Державного комітету статистики України, аналітичні записки міністерств.

Методологічною основою наукової роботи є сукупність методів і прийомів, які використовувалися в процесі дослідження, а саме методи: теоретичного узагальнення – для розкриття сутності і змісту доходів як економічної категорії та для визначення загальних положень та тенденцій розвитку обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва; порівняння – для розмежування понять та критичного аналізу різних поглядів науковців на досліджувані проблеми, а також для зіставлення відповідних положень національних П(с)БО та МСФЗ; синтезу – у формуванні підходів щодо обліку доходів в системі управління господарюючих суб'єктів; індукції – для формування конкретного судження про стан обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва при дослідженні теоретичних та методологічних положень; дедукції – при дослідженні загальних правил і принципів відображення в обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва.

Основною науковою гіпотезою є припущення, що удосконаленням системи організаційних та методичних аспектів обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва дозволить отримати інформацію, яка забезпечить більш повну базу для прийняття управлінських рішень.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретико – методичному обґрунтуванні та практичному вирішенні завдань, пов'язаних з удосконаленням системи обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці та обґрунтуванні конкретних пропозицій щодо удосконалення існуючої системи обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва з використанням сучасних інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством.

Апробація. Основні результати дослідження пройшли апробацію шляхом висвітлення у науковій статті «Особливості обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності».

Структура і обсяг роботи. Робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІД ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

1.1. Економічна сутність, класифікація та визнання доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва

Зовнішньоекономічна діяльність – це діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, яка побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами [2].

Суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в Україні є:

- фізичні особи - громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства, які мають цивільну правоздатність і дієздатність згідно з законами України і постійно проживають на території України;
- юридичні особи, зареєстровані як такі в Україні і які мають постійне місцезнаходження на території України (підприємства, організації та об'єднання всіх видів, включаючи акціонерні та інші види господарських товариств, асоціації, спілки, концерни, консорціуми, торговельні дома, посередницькі та консультаційні фірми, кооперативи, кредитно-фінансові установи, міжнародні об'єднання, організації та інші), в тому числі юридичні особи, майно та/або капітал яких є повністю у власності іноземних суб'єктів господарської діяльності;
- об'єднання фізичних, юридичних, фізичних і юридичних осіб, які не є юридичними особами згідно з законами України, але які мають постійне місцезнаходження на території України і яким цивільно-правовими законами України не заборонено здійснювати господарську діяльність;

- структурні одиниці іноземних суб'єктів господарської діяльності, які не є юридичними особами згідно з законами України (філії, відділення, тощо), але мають постійне місцезнаходження на території України;
- спільні підприємства за участю суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, зареєстровані як такі в Україні і які мають постійне місцезнаходження на території України;
- інші суб'єкти господарської діяльності, передбачені законами України [45].

Основними видами зовнішньоекономічної діяльності, в результаті якої суб'єкт ЗЕД може одержати дохід, є:

- експорт та імпорт товарів, капіталів та робочої сили;
- надання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України послуг іноземним суб'єктам господарської діяльності, в тому числі: виробничих, транспортно-експедиційних, страхових, консультаційних, маркетингових, експортних, посередницьких, брокерських, агентських, консигнаційних, управлінських, облікових, аудиторських, юридичних, туристських та інших, що прямо і виключно не заборонені законами України; надання вищезазначених послуг іноземними суб'єктами господарської діяльності суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності України;
- наукова, науково-технічна, науково-виробнича, виробнича, навчальна та інша кооперація з іноземними суб'єктами господарської діяльності; навчання та підготовка спеціалістів на комерційній основі;
- міжнародні фінансові операції та операції з цінними паперами у випадках, передбачених законами України;
- кредитні та розрахункові операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності; створення суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності банківських, кредитних та страхових установ за межами України; створення

іноземними суб'єктами господарської діяльності зазначених установ на території України у випадках, передбачених законами України;

- спільна підприємницька діяльність між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності, що включає створення спільних підприємств різних видів і форм, проведення спільних господарських операцій та спільне володіння майном як на території України, так і за її межами;

- підприємницька діяльність на території України, пов'язана з наданням ліцензій, патентів, ноу-хау, торговельних марок та інших нематеріальних об'єктів власності з боку іноземних суб'єктів господарської діяльності; аналогічна діяльність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності за межами України;

- організація та здійснення діяльності в галузі проведення виставок, аукціонів, торгів, конференцій, симпозіумів, семінарів та інших подібних заходів, що здійснюються на комерційній основі, за участю суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності; організація та здійснення оптової, консигнаційної та роздрібної торгівлі на території України за іноземну валюту у передбачених законами України випадках;

- товарообмінні (бартерні) операції та інша діяльність, побудована на формах зустрічної торгівлі між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності;

- орендні, в тому числі лізингові, операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності;

- операції по придбання, продажу та обміну валюти на валютних аукціонах, валютних біржах та на міжбанківському валютному ринку;

- роботи на контрактній основі фізичних осіб України з іноземними суб'єктами господарської діяльності як на території України, так і за її межами; роботи іноземних фізичних осіб на контрактній оплатній основі з

суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності як на території України, так і за її межами;

- інші види зовнішньоекономічної діяльності, не заборонені прямо і у виключній формі законами України [45].

Дохід – поширене, часто застосовуване та в той же час надзвичайно багатозначне поняття, що вживається у різноманітних значеннях.

Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та порядок її розкриття у фінансовій звітності визначає Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [35] та МСФЗ 15 «Дохід від договорів із клієнтами» [26]. Згідно з міжнародними та національними стандартами бухгалтерського обліку (дод. Б), термін «дохід» означає збільшення економічної вигоди протягом звітного періоду або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу, за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена. Тобто, доходи покривають зобов'язання, які виникають одночасно з витратами, понесеними у зв'язку з отриманням цих доходів, і збільшують капітал. У разі, коли доходів вистачає тільки на покриття таких зобов'язань, а на збільшення капіталу ні, прибуток відсутній. Отже, не будь-яке надходження активів визначається доходом, і не будь-які доходи передбачають прибутки. Визначення поняття «дохід» в працях відомих вчених подано в табл. 1.1.

У сучасній західній і вітчизняній науковій літературі дохід, окрім зазначених вище положень, розглядається також і як одна з центральних величин у теорії оподаткування та податковому законодавстві. Так, для цілей оподаткування дохід трактується як надходження, що виникають на основі процесу ціноутворення, з урахуванням відповідних понесених затрат у розрізі окремих джерел (форм) доходу або його суб'єктів [5].

Отже, з вище наведеного можна зробити висновок, що дохід – це грошові надходження за певний період, отриманий від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг.

Таблиця 1.1

**Тлумачення економічної сутності категорії «дохід» у сучасній
науковій літературі**

Джерело	Визначення
1	2
Бутинець Ф.Ф.	Як економічна категорія дохід (виручка) є потоком грошових коштів та інших надходжень за певний період, отриманий від продажу продукції, товарів, робіт, послуг.
Волков О.	Дохід підприємства – це приріст суми грошей над їх витратами на спожиті в процесі виробництва засоби, який отримує підприємство від реалізації новоствореної вартості
Камінська Т.Г.	Доходами організації визнаються збільшення економічних вигод протягом звітного періоду внаслідок надходження активів і / або підвищення їх вартості, і / або зменшення зобов'язань, які приводять до збільшення капіталу організації, за винятком внесків власників.
Біла О.Г.	Грошові надходження від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – це загальний дохід від основної діяльності підприємства, його внесок у валовий внутрішній продукт країни
В.К. Складенко	дохід – виручка від реалізації товарів, робіт, послуг як власного виробництва, так і раніше придбаних
Н.М. Ткаченко	дохід підприємства утворюється з виручки за реалізовану продукцію, товари, роботи, послуги після вирахування матеріальних витрат

Джерело: складено за [52]

Вагомим питанням є класифікація доходів. Їх є декілька, що відрізняються за окремими ознаками. Класифікація доходів за Міжнародними стандартами включає такі складові:

- доходи, що отримані від реалізації готової продукції
- доходи від надання послуг чи виконання робіт;
- проценти, роялті та дивіденди [26].

Проте, у вітчизняній практиці доходи характеризуються наступним чином:

- звичайні доходи (доходи, отримані від поточної господарської діяльності, що передбачена в статуті підприємства);
- доходи, отримані від надзвичайної діяльності (наприклад сплачені штрафи, пені, неустойки тощо);
- фінансові доходи, що включають дивіденди та проценти.

За МСФЗ 15 «Дохід від договорів із клієнтами» [26] товари та послуги є активами, навіть якщо лише на мить, коли вони отримані та використані (як у випадку багатьох послуг). Контроль над активом означає здатність керувати використанням активу та отримувати практично всю решту вигід від нього. Контроль включає в себе спроможність заборонити іншим суб'єктам господарювання керувати використанням активу та отримувати вигоди від нього. Вигоди від активу – це потенційні грошові потоки (надходження грошових коштів або економія грошових коштів, які вибувають), які можуть бути отримані безпосередньо чи опосередковано багатьма способами, наприклад, шляхом:

- використання активу для виробництва товарів або надання послуг (у тому числі державних послуг);
- використання активу для підвищення вартості інших активів;
- використання активу для погашення зобов'язання або зменшення витрат;
- продажу або обміну активу;
- надання активу у заставу як забезпечення позики; та (д) утримання активу.

Таким чином, доходи від зовнішньоекономічної діяльності – це грошові надходження за певний період, отриманий від експортних операцій. Щодо класифікації доходів в бухгалтерському обліку вона чітко визначена. Від того, яку буде обрану облікову політику на підприємство, залежить класифікація доходів, що вплине на обґрунтованість прийняття управлінських рішень.

1.2. Концептуальні засади обліку та оподаткування доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва

Правові основи бухгалтерського обліку – це сукупність визначених правових норм, що регулюють відносини по створенню і використанню облікової (бухгалтерської) інформації [28].

Облікові правові норми містяться в різних нормативно-правових актах, що різняться один від одного за рівнем і видом органа, що видав акт. Крім того, у багатьох випадках нормативні акти носять комплексний характер, оскільки включають до свого складу положення, що стосуються різних сфер людської діяльності. У цьому змісті під законодавством про бухгалтерський облік необхідно розуміти сукупність нормативних актів.

Аналіз нормативної бази з питань обліку доходів суб'єкта малого підприємництва наведено в додатку Б.

Законодавчі основи регулювання бухгалтерського обліку закладені в Законі України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», який визначає правові принципи регулювання, організації та ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності та поширюється на всіх юридичних осіб, незалежно від організаційно-правових форм і форм власності, а також на представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, які зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність відповідно до чинного законодавства України [41].

Методологічні рекомендації щодо ведення бухгалтерського обліку зазначено в Інструкції «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» [1].

Поняття доходи визначається НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та П(С)БО 15 «Доходи», МСФЗ 15 «Дохід від договорів із клієнтами» [26].

Визначення доходу, як об'єкта бухгалтерського обліку, наданого у

Концептуальній основі складання та подання фінансових звітів у міжнародних та національних стандартах бухгалтерського обліку, наведемо у табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Визначення доходу, як об'єкта бухгалтерського обліку

Джерело 1	Визначення доходу 2
Концептуальна основа складання та подання фінансових звітів (Framework)	Збільшення економічних вигод протягом облікового періоду у вигляді надходження або збільшення активів чи зменшення власного капіталу, окрім випадків, пов'язаних із внесками учасників капіталу.
Рада з розробки стандартів фінансового обліку США (FASB)	Дохід – це притік активів господарської одиниці або погашення його кредиторської заборгованості (або комбінації одного та другого) в результаті поставки або виробництва товарів, надання послуг або інших операцій, що становлять основу діяльності суб'єкта.
Американська бухгалтерська асоціація (AAA)	Дохід – це грошове визначення сукупності продуктів або послуг, які передані підприємством своїм покупцям протягом деякого періоду часу.
МСФЗ 15 «Дохід від договорів із клієнтами»	Дохід від основної діяльності – валове надходження економічних вигод протягом певного періоду, яке виникає у ході звичайної діяльності підприємства, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників капіталу.

Джерело: складено на основі [52]

Що стосується Податкового кодексу України [32], то тут норми, що регулювали основні положення сутності та класифікації доходів були вилучені, в Розділі III були внесені суттєві коригування і ст.138 та 139 були зовсім пере іменовані. Виходячи з цього основним документом, що регулює облік доходів залишається ПСБО 15 «Доходи» [35] та новий МСФЗ 15 «Дохід від договорів із клієнтами» [26].

Слід відмітити, що національні стандарти не повинні суперечити нормам міжнародних стандартів фінансової звітності, які активно впроваджуються у вітчизняну практику, тому актуальною проблемою сьогодні стає адекватне законодавче узгодження національного

законодавства з нормами МСФЗ. Нормативний супровід впровадження міжнародних стандартів спричинив кардинальні зміни, що викликало масу проблем і дискусій серед фахівців бухгалтерського обліку.

Перехід на міжнародні стандарти зумовив нову проблему, яка торкається, зокрема, і обліку операційних доходів: трансформацію даних бухгалтерського обліку за П(С)БО, або паралельне ведення обліку за МСФЗ. У зв'язку з цим, внесені зміни до П(С)БО і Плану рахунків, згідно з якими підприємства, що складають фінансову звітність за МСФЗ, не застосовуватимуть П(С)БО, субрахунки та Інструкцію до Плану рахунків бухгалтерського обліку. Тобто, це дає можливість зазначеним підприємствам уникнути трансформації фінансової звітності або ведення паралельного обліку за МСФЗ. Водночас, можливість гнучкого застосування плану рахунків бухгалтерського обліку дає змогу більш ефективно використовувати потенціал сучасних інформаційних технологій для забезпечення потреб різних користувачів [47].

У міжнародній практиці складання фінансової звітності малими підприємствами контролює Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП). МСФЗ для МСП є більш детальним та конкретизованим ніж національний П(С)БО 25. Міжнародний стандарт стосується не тільки складання та подання фінансової звітності, а й детально роз'яснює важливі аспекти ведення бухгалтерського обліку саме для малих та середніх підприємств [25].

Висновки до розділу 1

Дослідження теоретико-методичних та організаційних положень обліку доходів підприємств від зовнішньоекономічної діяльності дозволило зробити ряд висновків, що свідчать про виконання поставлених завдань.

1. При розкритті особливостей нормативного регулювання, із врахуванням останніх змін законодавства, щодо порядку здійснення діяльності суб'єкта господарювання в процесі отримання доходів від

зовнішньоекономічної діяльності встановлено, що порядок відображення доходу за експортними операціями в бухгалтерському обліку регулюють МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами» та МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» та ПКУ.

2. Узагальнюючи особливості відображення в бухгалтерському обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності та їх вплив на оподаткування підприємства, можна виділити наступні особливості:

- дохід від зовнішньоекономічної діяльності слід визнати на дату останньої з подій: передачі ризиків або втрати контролю;
- дохід, який виникає при зміні курсу іноземної валюти за здійсненою операцією, необхідно перераховувати за курсом НБУ, діючим на дату першої події за зовнішньоекономічною операцією в межах суми такої першої події;
- датою отримання авансу слід вважати дату надходження виручки на розподільчий рахунок у банку;
- за монетарними статтями на дату балансу, а також на дату здійснення господарської операції розраховують курсові різниці.

2. При оподаткуванні діяльності підприємств за отриманні ними доходи від зовнішньоекономічної діяльності відображають відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку: доходи, визнані в бухгалтерському обліку збільшують фінансові результати до оподаткування.

3. На сьогодні, введення нового національного НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» стало своєрідною спробою до зближення з МСФЗ.

4. Актуальним та малодослідженим залишається питання розробки документів бухгалтерського обліку для розрахунку курсових різниць, які сьогодні визначаються у бухгалтерських довідках. Запровадження такого первинного документу сприяла б зменшенню помилок при бухгалтерських розрахунках.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІД ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН»

2.1. Організація обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва

Успішне функціонування будь-якого підприємства, в тому числі і малого, забезпечення рентабельної діяльності в умовах ускладнених взаємовідносин з партнерами (з постачання виробничих ресурсів, реалізації виготовленої продукції чи товарів), а також необхідність точних і своєчасних взаєморозрахунків з ними і фінансово - банківськими органами, вимагає організації в них чіткої системи обліку [50].

Дослідження сучасного стану обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності здійснювалося за матеріалами ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН».

Основними видами діяльності ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН» за КВЕД є:

- 31.01 - Виробництво меблів для офісів і підприємств торгівлі;
- 27.40 - Виробництво електричного освітлювального устаткування;
- 31.02 - Виробництво кухонних меблів;
- 31.09 - Виробництво інших меблів;
- 16.23 - Виробництво інших дерев'яних будівельних конструкцій і столярних виробів;
- 25.50 - Кування, пресування, штампування, профілювання; порошкова металургія;
- 25.61 - Оброблення металів та нанесення покриття на метали.

З метою ґрунтовного дослідження об'єкта нами було проведено аналіз основних фінансово-економічних показників базового підприємства (дод. Д). Аналіз здійснювався на основі звітності ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН»(дод. К).

Організація бухгалтерського обліку - це сукупність дій із створення цілісної системи бухгалтерського обліку, підтримання і підвищення рівня її

організованості, функціонування якої спрямоване на забезпечення інформаційних потреб користувачів облікової інформації, включаючи вибір форм організації та формування матеріального й інформаційного забезпечення облікового процесу [4].

Завдання, які вирішуються під час організації облікового процесу:

- визначення сутності організації бухгалтерського обліку та його місця у виконанні завдань підприємства;
- розробка методик організації бухгалтерського обліку;
- розробка вимог до організації робочих місць працівників облікового апарату;
- обґрунтування та розробка норм праці працівників бухгалтерії;
- обґрунтування та розробка комплексних системних зв'язків працівників бухгалтерії з іншими економічними службами (контрольними, аналітичними) та іншими центрами відповідальності;
- обґрунтування та розробка рекомендацій з впровадження інновацій з організації бухгалтерського обліку, контролю та аналітичних служб [5].

Суб'єктами організації бухгалтерського обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва є керівники підприємства - директор і головний бухгалтер, які відповідно до законодавства та установчих документів зобов'язані забезпечити організацію бухгалтерського обліку та нести відповідальність за забезпечення фіксування фактів відображення господарських операцій у первинних документах, їх збереження, обробку за регістрами бухгалтерського обліку протягом встановленого терміну, але не менше 3 років [2].

Важливим елементом організації бухгалтерського обліку є облікова політика. Головне завдання облікової політики щодо обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва максимально адекватно відобразити діяльність підприємства, сформулювати

повну, об'єктивну і достовірну інформацію про неї для цілей об'єктивного регулювання цієї діяльності в інтересах зацікавлених осіб. З існуючих способів, варіантів ведення бухгалтерського обліку суб'єкти малого підприємництва повинні обирати та застосовувати ті, які найкраще забезпечують обліковий процес та сприяють формуванню повної і достовірної інформації про фінансовий стан підприємства. Облікова політика формується шляхом вибору способів ведення бухгалтерською обліку із тих, які допускаються нормативними документами, враховуючи фактори зовнішнього та внутрішнього впливу [7].

Формування облікової політики щодо обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва потрібно здійснювати за наступними етапами:

- визначення об'єктів бухгалтерського обліку, щодо яких повинна бути розроблена облікова політика;
- виявлення, аналіз, оцінка факторів, під впливом яких здійснюється вибір способів ведення бухгалтерського обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва;
- вибір і обґрунтування вихідних положень побудови облікової політики щодо обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва;
- ідентифікація потенційно придатних для застосування суб'єктом малого підприємництва способів ведення бухгалтерського обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності по кожному прийому і для кожного об'єкту та оформлення обраної облікової політики наказом [15].

Отже, правильна організація обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва є запорукою формування ефективного інформаційного забезпечення при прийнятті управлінських рішень та реалізації цілей підприємства.

2.2. Фінансовий облік доходів від зовнішньоекономічної діяльності та узагальнення інформації про них у звітності суб'єкта малого підприємництва

Одне з основних завдань бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності – забезпечення керівництва підприємства та інших зацікавлених осіб достатньою інформацією, необхідною для прийняття управлінських рішень, а також створити систему внутрішнього контролю з метою посилення ефективності діяльності підприємств та запобігання крадіжок та інших зловживань. Організація та здійснення ЗЕД потребують дотримання певних цілей дотриманням певних вимог:

- відображення в бухгалтерському обліку валютних операцій в валюті їх здійснення та паралельно в валюті звітності за курсом НБУ на дату здійснення такої операції;
- своєчасне надання адміністрації, податковим і статистичним органам інформації про результати діяльності підприємства, в тому числі зовнішньоекономічної;
- забезпечення своєчасних і правильних розрахунків за зовнішньоторговельними операціями [12].

Для виконання зазначених вимог та досягнення поставлених цілей необхідно визначитися з основними положеннями бухгалтерського обліку доходів зовнішньоекономічної діяльності та їх впливу на оподаткування діяльності суб'єкта господарювання.

Здійснюючи продаж товарів, робіт чи надання послуг на експорт у продавця виникають наступні доходи:

- дохід від реалізації;
- дохід від купівлі-продажу іноземної валюти;
- дохід від операційної курсової різниці.

Згідно з МСФЗ 15 для вирішення питання коли і в яких сумах визнавати дохід від договорів з клієнтами, підприємства повинні будуть застосовувати послідовну модель аналізу договорів, яка включає 5 етапів.

Таблиця 2.1

Модель аналізу договорів для визнання виручки за МСФЗ (IFRS) 15 «Виручка за договорами з клієнтами»

Етап 1	Назва 2	Зміст 3
Крок 2.	Визначення окремих зобов'язань за договором.	Часто один договір може включати декілька компонентів (наприклад, продаж товарів з наданням послуги з встановлення чи сервісного обслуговування). Тому за МСФЗ 15 необхідно визначити, чи є різні елементи договори окремими зобов'язаннями по виконанню. Важливість цього полягає в тому, що для різних зобов'язань можуть бути визначені різні моменти визнання виручки. Як правило, керуються таким підходом: якщо різні компоненти можна придбати окремо, то це є окремим зобов'язанням за договором.
Крок 3.	Ціна операції.	Одним з ключових аспектів по відношенню до визначення ціни операції є визначення суми змінного відшкодування. Серед випадків, коли сума відшкодування може варіюватися, слід вказати: знижки, штрафи, бонуси чи заохочення, премії за результат тощо. Для визначення суми змінного відшкодування використовується найбільш ймовірна або розрахункова вартість з використанням очікувань в залежності від того, що є найбільш прийнятним в конкретному випадку.
Крок 4.	Розподіл ціни операції.	Розподіл ціни операції між окремими зобов'язаннями по виконанню договору необхідно виконувати за наступним алгоритмом: 1. Визначити окрему ціну продажу. 2. Розподілити ціну операції виходячи з відносних окремих цін продажу, як якби продукти продавалися окремо.
Крок 5.	Визнання виручки.	Виручка може бути визнана в конкретний період часу або протягом проміжку часу. Компанія визнає виручку в певний момент часу, коли відбувається передача обіцяних за договором товарів або надання послуг покупцеві. По суті, товари (послуги) передаються (надаються), коли покупець отримує контроль над ними. Отже, виручка визнається в момент отримання покупцем контролю над відповідними активами.

Джерело: складено за [26].

Крім того, ціна угоди також може корегуватися на ефект вартості грошей у часі, якщо договір включає в себе істотний фінансовий компонент. Індикаторами наявності такої компоненти є різниця між величиною обіцяної винагороди та ціни у на продаж і очікуваним проміжком часу між поставкою та оплатою, що перевищує один рік.

Для того, щоб скорегувати суму винагород, компанії слід використовувати ставку дисконтування, яка повинна відображати кредитний ризик, специфічний для одержувача фінансування, а також як можливе забезпечення за фінансовим зобов'язанням. Дана ставка дисконтування є фіксованою і не змінюється в разі зміни процентних ставок, ні в разі зміни інших обставин.

Розподіл ціни операції між окремими зобов'язаннями по виконанню договору необхідно виконувати за наступним алгоритмом:

1. Визначити окрему ціну продажу:

- фактична або розрахункова;
- «залишковий» метод, якщо ціна продажу носить дуже невизначений або змінний характер (зміна в порівнянні з поточною практикою).

Залишковий метод передбачає не пропорційний розподіл ціни операції між окремими компонентами, а визначення справедливої вартості одного компонента (наприклад, справедливої вартості бонусних балів за програмою лояльності) і віднесення різниці між ціною операції та справедливою вартістю вищевказаного компонента на вартість залишився компонента.

2. Розподілити ціну операції виходячи з відносних окремих цін продажу, як якби продукти продавалися окремо. При цьому, якщо існують переконливі підстави, сума знижки за договором (різниця між ціною операції та сумою окремих цін продажу за окремими компонентами) може бути віднесена на конкретне зобов'язання по виконанню договору [26].

Оскільки ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН» перебуває на етапі переходу на міжнародні стандарти нами розглянуто методику визнання доходу з врахуванням вимог МСФЗ 15 «Виручка за договорами з клієнтами».

У додатку А до МСФЗ 15 «Виручка за договорами з клієнтами» зазначено, що окремо взята ціна продажу товару або послуги (stand-alone selling price of a good or service) - це ціна, за якою суб'єкт господарювання продав би обіцяний товар або послуги клієнтові окремо [26].

Підприємство продає товари А, В і С на загальну суму 100 валютних одиниць (ВО). ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН» погашає свої зобов'язання щодо виконання поставок за компонентами А, В і С у різні моменти часу.

ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН» регулярно реалізує товар А окремо іншим покупцям. Тому інформація про окремо взятую ціну його продажу у бухгалтера наявна. Інформація про окремі ціни на товари В і С відкрито не спостерігається, тому бухгалтер звернувся до оціночних методів. До товару В застосовується підхід скоригованої оцінки ринку, а до товару С застосовується підхід «очікувані витрати плюс маржа».

Таблиця 2.2

Окремі ціни на товари ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН»

Товар	Ціна окремого продажу, у.о.	Метод оцінки
А	50	Пряме спостереження
В	25	Скоригована оцінка ринку
С	75	Очікувані витрати плюс маржа
Разом	150	Х

За одночасну закупівлю товарів А, В та С покупець отримав загальну знижку в сумі 50 ВО (150 у.о. – 100 у.о.). Аналізом не встановлено, що ця знижка стосується якогось конкретного компонента продажу. Розподіл єдиної суми операції виглядатиме так, як показано у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Розподіл суми операції

Товар	Розподілена ціна операції, у.о.	Розрахунок
А	33	$(50 : 150) \times 100$
В	17	$(25 : 150) \times 100$
С	50	$(75 : 150) \times 100$
Разом	100	Х

Доходи фіксуватимуться окремо за кожним компонентом тоді, коли продавець погашатиме свої зобов'язання щодо відвантаження товару А, товару В та товару С.

Для обліку доходів підприємства Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [31] передбачені рахунки 7 класу «Доходи і результати діяльності».

Враховуючи специфіку та масштаби діяльності базового підприємства на підприємстві використовуються лише декілька рахунків для обліку доходів, зокрема:

Рахунок 70 «Доходи від реалізації» субрахунки: 701 «Дохід від реалізації готової продукції», 702 «Дохід від реалізації товарів», 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг».

Рахунок 71 «Інший операційний дохід» субрахунок 712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів».

Рахунок 73 «Інші фінансові доходи» субрахунок 732 «Відсотки одержані».

Характеристика рахунків (субрахунків) класу 7 «Доходи і результати діяльності», що використовуються на базовому підприємстві наведена в дод.Л.

Для відображення в обліку доходів на базовому підприємстві застосовується наступна методика синтетичного обліку(її було порівняно з рекомендаціями нормативної бази (табл. 2.4 та 2.5).

Розглянувши бухгалтерські записи з обліку доходів за Планом рахунків і на ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН», можна зробити висновок, що на підприємстві дотримуюся вимог законодавства.

Для обліку податкових платежів на підприємстві введено додаткова аналітика:

641.1 –податок на додану вартість;

641.2 – податок на прибуток;

641.3 – податок на доходи фізичних осіб;

641.4 – військовий збір

641.5 – інші податки.

Таблиця 2.4

Відображення в обліку доходів від реалізації за умови одержання попередньої оплати

Господарська операція	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків на базовому підприємстві		Сума операції, тис.грн
	Д	К	Д	К	
1	2	3	4	5	6
1. Одержано передоплату від замовника	312	681	311	681	120,00
2. Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	643	641	643	641/1	20,00
3. Виконано роботи	362	701	361	701	120,00
4. Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	701	643	701	643	20,00
5. Списана собівартість робіт	901	23	901	23	80,00
6. Зарахована попередня оплата в погашення дебіторської заборгованості	681	361	681	361	120,00

Момент передачі ризиків та вигід, пов'язаних з правом визначається відповідно до договору та правил ІНКОТЕРМС. Право власності на товар переходить до покупця при одержанні його покупцем.

Таблиця 2.5

Відображення в обліку доходів від реалізації за умови одержання наступної оплати

Господарська операція	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків на базовому підприємстві		Сума операції, тис. грн
	Д	К	Д	К	
1	2	3	4	5	6
1. Виконано роботи	361	701	362	701	120,00
2. Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	701	641	701	641/1	20,00
3. Списана собівартість робіт	901	23	901	23	80,00
4. Одержано кошти на рахунок від замовника	311	362	312	361	120,00

Документом, що підтверджує дату виникнення доходу, може бути акт передачі товару, CMR або будь-який інший документ, що містить усі реквізити первинного документа. Саме на дату оформлення цього документа, зазвичай, показують дохід від реалізації товару [17].

При реалізації іноземному покупцю товарів (робіт, послуг) підприємство відображає в бухгалтерському обліку дохід наступним записом:

Дт 362 «Розрахунки з іноземними покупцями»

Кт 70 «Доходи від реалізації».

Згідно МСБО 21 за монетарними статтями балансу в іноземній валюті необхідно розраховувати курсові різниці. Монетарні статті - статті балансу про грошові кошти, а також про такі активи й зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їх еквівалентів [30]. Якщо першою подією при продажу на експорт є відвантаження (або часткове відвантаження), то курсові різниці в частині заборгованості, що утворилася, розраховують:

- на кожен дату балансу і
- на дату здійснення господарської операції.

Причому на дату господарської операції курсові різниці рахують:

- або в межах суми такої операції;
- або за усією статтею.

Дане питання підприємство самостійно визначає порядок розрахунку курсових різниць на дату господарської операції і закріплює його в обліковій політиці [17]. Згідно з Інструкцією №291 [13] інформація про доходи від курсових різниць за активами й зобов'язаннями підприємства - пов'язаними з операційною діяльністю підприємства узагальнюється на субрахунок 714 "Дохід від операційної курсової різниці". Таким чином на рахунок 714 "Дохід від операційної курсової різниці" відображаються курсові різниці, які виникають в результаті змін курсу НБУ на різні дати, в кореспонденції з

рахунками на яких обліковуються активи та зобов'язання, які є монетарними статтями.

При оподаткуванні діяльності суб'єктів господарювання, які ведуть облік за загальною системою оподаткування облік операцій купівлі-продажу іноземної валюти податкових різниць за ПКУ не виникає. Такі операції відображають виключно згідно національних стандартів бухгалтерського обліку, тобто доходи, визнані в бухгалтерському обліку збільшують фінансові результати до оподаткування. В податковій декларації з податку на прибуток визначений вище дохід буде відобразитися у складі з іншим отриманим доходом в рядку 01 «Дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку». Відповідно до підпункту ПКУ, доходом платника єдиного податку третьої групи для юридичної особи є будь-який дохід, включаючи дохід представництв, філій, відділень такої юридичної особи, отриманий протягом податкового (звітного) періоду в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій); матеріальній або нематеріальній формі [9]. Юридичні особи - платники єдиного податку, які відповідають критеріям, визначеним підпунктом 3 пункту 291.4 ПК, ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат з метою обрахунку об'єкта оподаткування за методикою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику [9].

Фінансовий облік на підприємстві забезпечує підготовку і оприлюднення інформації про результати його діяльності та фінансового стану. Інформація фінансового обліку використовується внутрішніми і зовнішніми споживачами, зокрема для визначення бази оподаткування та правильності розрахунків податків. На окрему увагу заслуговує методика формування облікової інформації для внутрішніх користувачів, тобто інформації, яка формується в системі управлінського обліку і забезпечує прийняття ефективних управлінських рішень [10].

З метою гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності

України до європейських стандартів наказом Мініфіну від 31.05.19 р. № 226 унесено зміни до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку, у тому числі до НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність», затвердженого наказом Мініфіну від 25.08.2018 р. [38].

Для мікропідприємств, малих підприємств, непідприємницьких товариств, представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності та підприємств, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат, установлюється скорочена за показниками фінансова звітність у складі Балансу та Звіту про фінансові результати, форма і порядок складання яких визначаються НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність».

Відповідно до п. 3 ст. 55 Господарського кодексу суб'єкти господарювання залежно від кількості працюючих та доходів від будь-якої діяльності за рік можуть належати до суб'єктів малого підприємництва, у тому числі до суб'єктів мікропідприємництва, середнього або великого підприємництва [6]. Критерії віднесення підприємств до мікропідприємств, малих, середніх та великих підприємств визначено в ч. 2 ст. 2 Закону від 16.07.99 р. № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [6].

Фінансову звітність мікропідприємства (1-мс та 2-мс) складають за НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність»):

- мікропідприємства; підприємства, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат відповідно до Податкового кодексу (платники єдиного податку);
- непідприємницькі товариства.

Фінансову звітність малого підприємства (1-м та 2-м) складають (ч. 1 п. 2 розд. I НП(С)БО 25):

- малі підприємства;
- представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності [38].

Квартальну фінансову звітність подають усі підприємства, у тому числі малі підприємства, за винятком мікропідприємств, непідприємницьких

товариств (крім тих, що зобов'язані скласти фінансову звітність за МСФЗ) та платників єдиного податку – юридичних [38]. Отже, малі підприємства повинні подавати фінансову звітність до державної служби статистики не пізніше 25-го числа місяця, що настає за звітним кварталом. А малі підприємства – платники податку на прибуток, яким встановлено квартальний звітний період, також повинні подати фінансову звітність як додаток до декларації з податку на прибуток.

Малі підприємства, що використовують МСФЗ для малих та середніх підприємств, не мають права на подання скороченої фінансової звітності та подають її в повному складі, а саме:

- Звіт про фінансовий стан; або єдиний звіт Про сукупний дохід, або окремий Звіт про прибутки та збитки;
- Звіт про зміни у власному капіталі;
- Звіт про рух грошових коштів;
- Примітки, що містять стисле викладення значної облікової політики та іншу пояснювальну інформацію.

Малі та середні підприємства застосовують МСФЗ для малих та середніх підприємств не за кількісними критеріями, передбаченими для ведення бухгалтерський обліку підприємствами за НП(С)БО, а відповідно до характерних рис та якісних показників, визначених п. 1.2. розд. 1 МСФЗ для малих та середніх підприємств, а саме: не є підзвітними громадськості; оприлюднюють фінансові звіти загального призначення для зовнішніх користувачів (наприклад, власники, що не беруть участі в управлінні підприємством, існуючі та потенційні кредитори, а також кредитно-рейтингові агентства) [9].

Серед позитивних рис від застосування МСФЗ для МСП можна виділити наступне:

- фінансова звітність є зрозумілою для іноземних користувачів;

- ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності на малих та середніх підприємствах значно спрощує через застосування єдиного, деталізованого та зрозумілого стандарту;
- рівень професіоналізму облікових робітників значно зростає;
- у малих та середніх підприємств з'являється можливість брати участь у міжнародних тендерах на одержання замовлень.

Труднощі від застосування МСФЗ для МСП:

- наявні певні проблеми при впровадженні МСФЗ для МСП, зокрема для малих підприємств витрати на перекваліфікацію працівників буде досить дорого коштувати;
- не все малі та середні підприємства мають намір працювати на міжнародному ринку, тому перехід на міжнародні стандарти буде лише зайвими витратами [9].

Підприємства, що належать до мікропідприємств – не мають права подавати фінансову звітність малого підприємства (1-м, 2-м), але можуть подавати повний комплект звітності відповідно до НП(С)БО 1; підприємства, що належать до малих підприємств – не мають права подавати фінансову звітність мікропідприємства (1-мс, 2-мс), але можуть подавати повний комплект звітності відповідно до НП(С)БО 1. Крім того, слід зазначити, що новоутворені підприємства для визначення відповідності критеріям застосовують показники на дату складання річної фінансової звітності.

Таким чином, проведене дослідження показало, що фінансовий облік доходів ведеться правильно. Рахунки на підприємстві використовуються за призначенням. Звітність на ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН» складається у відповідності до чинного нормативного регулювання.

2.3. Управлінський облік доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва

Основним напрямом впровадження системи управлінського обліку та звітності із застосуванням інформаційних систем та технологій. По-перше, слід зазначити, що в світовій практиці існує два різних підходи до впровадження зазначених систем, а саме: автоматизація вже існуючих процесів та моделювання процесів, їх аналіз та подальша автоматизація. Перший варіант є прийнятним в тому випадку, коли необхідно інтегрувати в вже існуючу систему лише управлінську звітність, а управлінський облік, або його елементи, вже існує на підприємстві, а другий варіант є більш «базовим» та впроваджується без вже існуючої основи. Вищезазначені системи мають будуватися на загальних та предметних принципах. До перших відносяться: нормативність, ефективність, науковість, а предметні принципи визначають методологічні підходи до створення системи управлінського обліку та звітності на підприємстві, наприклад так, як: типізація, стандартизація, поділ системи або уніфікація [1].

Перший, найбільш важливий, етап впровадження системи управлінського обліку та звітності, є етап розробки, на якому проводяться наступні дії:

- досліджується інформаційний, зокрема обліковий, простір підприємства;
- проводиться детальний аналіз при виборі архітектури системи;
- проводиться вибір програмних засобів для функціонування системи;
- розробляється система управління;
- обґрунтовується система прийняття рішень та впровадження їх в певні конкретні дії [21].

Також важливим при розробці системи управлінського обліку та звітності є паралельна розробка або оптимізація вже існуючої системи документообігу на підприємстві. Через те, що ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН» є малим підприємством, дана система не регламентується на ньому, тому її необхідно буде також розробляти з початку. Для цього існує також два

варіанта, а саме: лише в паперовому вигляді або паралельний, відразу і в паперовому, й в електроємному вигляді. Перший варіант є архаїчним і вже мало де використовується, особливо на підприємствах, які ставлять за мету впровадження управлінського обліку та новітніх інформаційних систем та технологій. Другий варіант має недоліки – трудомісткість паралельного введення та ймовірність помилки при введенні в електронний носій, але існує й дуже суттєва перевага – автоматизація такої системи. Через усе вище написано на ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН» доцільніше буде обрати саме другий варіант.

На етапі розробки необхідно закласти в систему інтеграцію нової системи зі старою системою бухгалтерського обліку на підприємстві. Так, управлінський облік зможе користуватися вже існуючими даними фінансового та податкового обліку, лише доповнюючи ці дані та аналізуючи їх, теж саме стосується й складання управлінських звітів [21].

На етапі роботи над проектом слід приділити увагу наступним компонентам:

- детальному аналізу ресурсів компанії;
- аналізу матеріально-технічного забезпечення майбутньої системи;
- робота з персоналом.

Останній пункт цього етапу ставить за мету створення робочих груп, які б проходили навчання разом з розробниками системи, задля подальшим користуванням цією системою вже без їх допомоги. Пороте такий варіант не є доцільним для ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН» через кількість його працівників. Для досліджуваної фірми більш рентабельним було б найняти бухгалтера-інженера, який б займався розробкою цієї системи з подальшим її керуванням особисто. В такому випадку інший персонал фірми пройшов би спрощений курс навчання роботі з системою управлінського обліку та звітності.

Перед тим, як ввести в експлуатацію нову систему її необхідно протестувати. ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН» для цього буде використовувати

аутсорсінгових спеціалістів. Цей етап є обов'язковим, навіть не зважаючи на його фінансову витратність. Складається він з наступних елементів:

- виявлення, аналіз та виправлення недоліків;
- аналіз задоволення потреб користувачів.

Заключним етапом є впровадження системи. Цей етап може втілитися в життя лише після усіх попередніх, особливо важливим з яких є етапи. Пов'язані з навчанням користувачів та тестуванням системи.

Побудова основних бюджетів на будь-якому підприємстві потребує відповідної системи інформаційного забезпечення та формування вхідної документації. Насамперед здійснюється розроблення плану доходів (від продажу), який може формуватись за контрактами, видами продукції, цільовими ринками, отриманими внаслідок проведеної сегментації за географічним принципом, демографічною ознакою, соціально-економічними характеристиками тощо (табл. 2.3).

Найпоширенішими способами прогнозування обсягів продажу є експертні (індивідуальних та колективних оцінок) та статистичні (кореляційно-регресійне моделювання, експоненційне згладжування, екстраполяція, розрахунок індексів сезонності тощо) [50].

При розробленні бюджету доходів необхідно враховувати перелік чинників:

- внутрішніх (виробничі потужності, якість продукції, продуктивність та кваліфікацію працівників, прибутковість продукції, маркетингові комунікації тощо);
- зовнішніх (надійність та ціни постачальників, рівень конкуренції, сезонні коливання попиту та пропозиції, обсяги реалізації за попередні періоди, залежність реалізації від загальноекономічних показників (рівня зайнятості, рівня доходу на душу населення, рівня інфляції, курсів валют), законодавчі та нормативно-правові акти тощо) [50].

Таблиця 2.3

**Бюджет доходів від від зовнішньоекономічної діяльності
ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН»**

Показники	Мінімальні бюджетні періоди, місяці						Всього за півріччя
	1	2	3	4	5	6	
1. Планова реалізація продукції в межах асортименту:							
Продукція А							
Продукція В							
Продукція С							
...							
2. Планова реалізація продукції за регіонами:							
Естонія							
Іспанія							
Франція							
...							
3. Планова реалізація продукції за договорами:							
Договір №1							
Договір №1							
Договір №1							
...							
Всього							

Джерело : розроблено для ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН»

Розробка та впровадження системи управлінського облік та управлінської звітності може здійснюватися як власними ресурсами підприємства, так і шляхом залучення аутсорсингу. Другий варіант є більш доцільний для ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН» через те, що підприємство відноситься до малим та не має в своєму штаті відповідних спеціалістів. Крім цього, консалтингові компанії, що займаються такими системами, мають досвід в цьому ділі, що дозволяє оптимізувати та мінімізувати затрати часу та коштів на створення та впровадження системи управлінського обліку та звітності на підприємстві.

При виборі матеріально-технічної бази, на якій буде функціонувати система, слід приділити увагу взаємозв'язку окремих модулів програми, взаємозв'язку та точності інформації, що буде надходити в систему, надання необхідного спектру можливостей користувачам цієї системи, ступінь автоматизації процесів та вчасного формування необхідної інформації для кожного окремого користувача.

Якщо виділяти критерій, за якими слід обирати програмне забезпечення автоматизованої системи управлінського обліку та звітності, то вони будуть виглядати наступним чином:

- швидка адаптація до будь-яких змін в зовнішніх та внутрішніх середовищах, таких як законодавча база, податкові норми або зміна умов господарювання;
- найбільш повна інтеграція з іншими системами, що спрощує функціонування як даної системи, так і інших;
- зрозумілий інтерфейс та найповніший функціонал системи для усіх її користувачів;
- рентабельність системи (витрат на її розробку мають бути в майбутньому окуплені функціонуванням системи) [50].

Вже після введення в експлуатацію нової системи слід визначитися за якою функціональною моделлю управлінська звітність буде моделюватися.

Правильно організована система управлінського обліку забезпечує необхідною аналітичною інформацією керівництво підприємства, що сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень та вчасному реагуванню при виникненні непередбачуваних ситуацій. В умовах пандемії питання одержання оперативної інформації про доходи від зовнішньоекономічної діяльності є особливо актуальним, оскільки не лише ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН», а й усі суб'єкти малого підприємництва опинилися в умовах невизначеності.

Висновки до розділу 2

Важливим завданням обліку доходів є надання правдивої та неупередженої інформації для складання фінансової звітності.

1. При розкритті особливостей нормативного регулювання, із врахуванням останніх змін законодавства, щодо порядку здійснення діяльності суб'єкта господарювання в процесі отримання доходів від зовнішньоекономічної діяльності встановлено, що порядок відображення доходу за експортними операціями в бухгалтерському обліку регулюють національні та міжнародні стандарти.
2. На ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН» фінансовий облік доходів ведеться з використанням рахунків сьомого класу згідно встановлених законодавством норм. Рахунки використовуються за призначенням та на них відображаються законні операції.
3. Узагальнюючи особливості відображення в бухгалтерському обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності та їх вплив на оподаткування підприємства, можна виділити наступні особливості:
 - дохід від зовнішньоекономічної діяльності слід визнати на дату останньої з подій: передачі ризиків або втрати контролю;
 - дохід, який виникає при зміні курсу іноземної валюти за здійсненою операцією, необхідно перераховувати за курсом НБУ, діючим на дату першої події за зовнішньоекономічною операцією в межах суми такої першої події;
 - датою отримання авансу слід вважати дату надходження виручки на розподільчий рахунок у банку;
 - за монетарними статтями на дату балансу, а також на дату здійснення господарської операції розраховують курсові різниці.
4. При оподаткуванні діяльності підприємств за отриманні ними доходи від зовнішньоекономічної діяльності відображають відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку: доходи, визнані в

бухгалтерському обліку збільшують фінансові результати до оподаткування.

5. Актуальним та малодослідженим залишається питання розробки документів бухгалтерського обліку для розрахунку курсових різниць, які сьогодні визначаються у бухгалтерських довідках. Запровадження такого первинного документу сприяло б зменшенню помилок при бухгалтерських розрахунках.
6. Відсутність узгодженої та затвердженої облікової політики з управлінського обліку, а також відповідальних за її дотримання осіб зустрічається мало не в кожній компанії, в тому числі і на базовому підприємстві, адже такі норми, на відміну від бухгалтерського обліку, не є обов'язковими та законодавчо не врегульовані. Як наслідок — немає методології, немає відповідальних, немає результатів.
7. ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН» працює за передплатою, тому особливу увагу слід приділити організації та веденню управлінського обліку доходів.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІД ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТОВ "ІНДОР СОЛЮШН"

3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності на ТОВ "ІНДОР СОЛЮШН"

Функціонування ТОВ "ІНДОР СОЛЮШН" відбувається в умовах жорсткої конкуренції, тому підприємству потрібно прикласти максимум заходів для втримання своїх позицій. Це спричиняє необхідність у оптимальній побудові системи обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності [5]. Основною вимогою до обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності є інформаційне забезпечення всіх видів діяльності, пов'язаних з експортом товарів.

Головним недоглядом сучасної системи управління рухом товарів на підприємстві є його несвоєчасність. Методика обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності, яка існує на даний момент, не визначає можливості суцільного відображення цього процесу, а проблема аналітичної обліку залишається актуальною [50]. Чинні первинні документи з обліку доходів від реалізації товарів дозволяють слідкувати за товарним рухом, як на підприємстві в цілому, так і на експорт, перевіряти доцільність та правомірність операцій пов'язаних з одержанням доходів від зовнішньоекономічної діяльності. Визначальними проблемними питаннями на сьогодні залишаються удосконалення первинних документів з обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності, збагачування аналітичних рахунків для відображення експортних операцій, удосконалення підходів до проведення внутрішнього контролю за обліком доходів від зовнішньоекономічної діяльності [16]. Аналітичний облік має бути більш змістовним та здатним надати можливість оперативного аналізу

отриманих від експорту товарів доходів і бути зручною та надійною базою для прийняття ефективних управлінських рішень.

Дослідивши документування обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності на ТОВ "ІНДОР СОЛЮШН" можна стверджувати, що перелік документів обмежується встановленими основними документами. Тому є необхідність подальшого розроблення більш нових форм документування, що зумовить удосконаленню документообороту обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності.

На даний момент серед способів, спрямованих на вдосконалення документообігу, виділяють дві групи, які наведені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Шляхи вдосконалення організації документообігу

Напрями вдосконалення	Підгрупи в розрізі напрямів	Способи вдосконалення
1. Удосконалення технології документообігу	1. Скорочення витрат часу на обробку документації	складання схем руху документів, графіків документообігу; скорочення часу руху документів між виконавцями;
	2. Удосконалення змісту та форми документів	Регламентация документування; раціоналізація документації; стандартизація та уніфікація змісту та форм документів
	3. Упровадження електронного документообігу	
2. Скорочення обсягів документообігу	1. Зменшення загальної кількості документів	Усунення надмірного поділу об'єктів обліку, використання документів тривалого користування; підвищення якості документаційних рішень;
	2. Підвищення якості самого документа	Застосування багаторядкових документів замість однорядкових, застосування одного документа для суміжних та взаємопов'язаних господарських операцій; створення комплексних первинних документів
	3. Скорочення витрат ресурсів на виробництво документів	Зменшення фізичних розмірів документа; оптимальне використання множильної техніки для економії паперу посилення контролю за тиражуванням документів

Джерело: сформовано автором на основі [16]

Найкращий спосіб удосконалення організації документообігу обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності та взагалі бухгалтерського обліку – це впровадження електронного документообігу, в основу якого покладено інтегровану електронну обробку обліково-аналітичної

інформації, яка включає формування первинних електронних документів, порядок обробки інформації, автоматизований банк даних та ін [1].

На сьогодні багато підприємців все ще бояться переходити на електронний документообіг. Одні побоюються проходити податкові перевірки з електронними документами, а іншим такий формат здається складним. Однак традиційні методи роботи з документами стають все більш малоефективними: архіви з паперовими документами займають велику площу і характеризуються низьким рівнем ефективності та оперативності пошуку необхідної інформації. Набагато зручніше користуватися електронною базою даних, яка дозволяє здійснювати швидкий пошук необхідних інформаційних даних.

Схему обміну електронним документом можна представити на рисунку 3.1

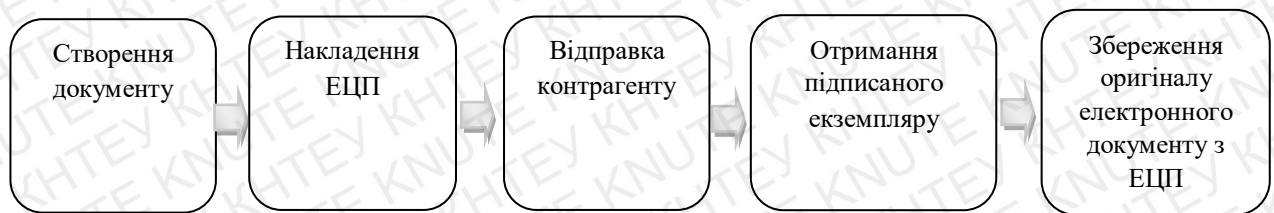


Рис.3.1 Схema обміну електронним документом

Джерело: [сформовано автором на основі [19]]

За допомогою модуля Flydoc можна формувати всі первинні документи безпосередньо в 1С: Підприємство, підписувати їх електронним підписом, відправляти контрагенту, отримувати завізований екземпляр і зберігати візуальну копію в 1С: Підприємство в разі перевірки контролюючих органів.

Існує об'єктивна необхідність дослідження форм документування обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності чинним вимогам і потребам управління, це стосується:

- виявлення недоліків в традиційних документах та об'єктивної потреби в створенні нових;

- встановлення переліку правил, яким має відповідати документ відповідного призначення;
- складання нової форми документу.

Зазначене потребує вдосконалення методики обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності, що полягає у залученні новітніх технологій і прийомів, тобто використанні інформаційних систем і технологій, які сприяють більш ефективному інформаційному забезпеченню управління підприємством.

3.2. Удосконалення обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності за умов застосування інформаційних систем і технологій

В сучасному суспільстві розвиток автоматизованої системи бухгалтерського обліку стає все більш популярним, адже ручна форма обліку щодалі є неактуальною.

ТОВ «ІНДОР СОЛЮШ» для ведення обліку використовує «1С:Бухгалтерії 8». Оформлення операцій в «1С:Бухгалтерії 8» вимагає чіткої послідовності заповнення документів при оформленні експортних операцій наведено в табл. 3.2. Це зроблено з тією метою, щоб до початку роботи з документами з'ясувати весь ланцюжок розрахунків та зрозуміти, що, навіщо та в якій послідовності ми оформляємо.

Розвиток автоматизації дійшов до рівня, коли існує велика кількість альтернативних варіантів автоматизованого ведення бухгалтерського обліку на підприємстві, тому кожна організація може обрати той варіант, який найбільше задовольнить її потреби щодо обліку господарської діяльності. Новітній підхід до розробки форм бухгалтерського обліку, особливо автоматизованої, відрізняється від нашої традиційної уяви, що склалася

історично. Особливості обробки обліково-аналітичної інформації в умовах використання програмного забезпечення знаходять відображення в розвитку методології автоматизованої форми обліку [16].

Таблиця 3.2

Порядок заповнення документів при оформленні експортних операцій

№ з/п	Операція	Документ
Отримання грошових коштів від нерезидента-покупця		
1	Реєстрація договору з контрагентом-нерезидентом	«Договор»
2	Перерахування грошових коштів контрагентом-нерезидентом	«Платежное поручение входящее»
Продаж валюти		
1	Перерахування валюти з нашого р/рахунка на валютний рахунок банку	«Платежное поручение исходящее» з видом операції «Покупка-продажа валюти»
2	Відображення продажу валюти і розрахунок сум комісійної винагороди	«Покупка/продажа валюти» (операція «Продажа валюти»)
3	Зарахування грошових коштів у гривні на р/рахунок підприємства	«Платежное поручение входящее» з видом операції «Покупка-продажа валюти»
Відвантаження товарів нерезиденту		
1	Відображення операції продажу товарів, послуг нерезиденту	«Реализация товаров и услуг»
2	Запис до Реєстру податкових накладних	«Налоговая накладная»
3	Відображення митних витрат	«Реализация товаров и услуг», закладка «Услуги»

Джерело: [складено автором за даними ТОВ «ІНДОР СОЛЮШ»]

Для реєстрації договору в довіднику «Контрагенти» в підприємства-нерезидента має стояти прапорець напроти параметра «Не являється резидентом». Починаємо з унесення документа «Договор». Його ми вказуватимемо в усіх формах уведення інших документів як документ-підставу, що забезпечує ведення аналітики розрахунків із цим контрагентом.

Якщо з тим самим підприємством укладено кілька контрактів, вносити їх потрібно теж кількома документами «Договор». У картці договору важливо правильно зазначити валюту контракту в графі «Валюта», після

цього всі інші необхідні реквізити, такі, як схеми податкового обліку, рахунки обліку тощо, буде заповнено автоматично.

Для оптимізації роботи на всіх етапах подання електронної звітності пропонується для ТОВ "ІНДОР СОЛЮШН" використання програмного продукту Арт-Звіт Pro, основними перевагами, якого є:

- формування звіту в програмі або імпорт з іншої програми;
- підписання звіту за допомогою кваліфікованого електронного підпису (далі – КЕП) різних кваліфікованих надавачів електронних послуг згідно;
- відправка звітів до численних контролюючих органів;
- отримання квитанцій про стан виконання операції та повідомлень від контролюючих органів;
- формування накладних (податкової, акцизної, товарно-транспортної) та коригувань у програмі або імпорт з іншої програми;
- інтеграція з програмою 1С через СОМ-інтерфейс (можливість автоматичної масової передачі з/в 1С ПН/ПК, ЄСВ, первинних документів, оновлення даних реєстрації в 1С на основі отриманих квитанцій, автоматичне масове формування вхідних документів і формування на їх основі документа «Отримання товарів і послуг» із необхідною номенклатурою на основі даних з Арт-Звіт Pro;
- отримання витягів з ЄРПН, автоматичний аналіз результатів запити в ЄРПН;
- обмін податковими накладними і коригуваннями між контрагентами;
- обмін документами різних типів і форматів між контрагентами;
- перевірка підпису документів – як вхідних, так і вихідних [55].

Актуальна версія програми Арт-Звіт Pro та 1С будь-якої конфігурації, що працює в режимі звичайних та керованих форм (крім 1С 7.7, як такої, що

втратила актуальність). Для того, щоб візуально бачити інформацію про вже передані до 1С документи (податкова накладна, розрахунок коригування) або отримані з Арт-Звіт Про податкові документи (реєстрація вхідного податкового документу/запис книги придбання) існують такі варіанти автоматизації:

1. Утиліта для пакетного вивантаження ПН/РК з 1С в Арт-Звіт Про. Дана утиліта дозволяє масово імпортувати ПН/РК для цього необхідно відкрити з 1С файл `ПакетнаяВыгрузкаНалоговыхНакладныхВАртЗвит.erf`. В формі вивантаження обрати період вивантаження документів та натиснути кнопку для заповнення даних. Таблична частина форми буде заповнена документами за обраний період, після чого натиснути кнопку «Вивантажити в Арт-Звіт». Детальна інструкція за посиланням. Завантажити утиліту можна з розділу Головна – Інсталяції – Утиліта для пакетного вивантаження ПН з 1С в програму Арт-Звіт Про.

2. Самостійне доопрацювання механізму передачі/отримання документів напряму з/в 1С або іншу облікову систему за допомогою методів взаємодії з програмою Арт-Звіт Про через Com-інтерфейс (англ. Component Object Model). Таке рішення підійде для підприємств малого і середнього бізнесу, що передбачають штатну одиницю 1С-програміста. Детальний опис методів взаємодії з програмою Арт-Звіт Про через Com-інтерфейс наведений у розділі Головна - Інсталяції.

3. Спеціальний додаток у вигляді зовнішньої обробки 1С, розроблений компанією «OneSync». Дана зовнішня обробка дозволяє бачити статуси документів та передавати/отримувати документи кількома кліками миші без використання проміжних файлів XML, що в свою чергу економить час та дозволяє бачити стан вихідних документів (дата та час отримання контролюючим органом та результат обробки). Для вхідних документів – бачити, чи вони вже створені в базі 1С. Зовнішня обробка «OneSync» працює також на 1Сх64 та в термінальній версії Арт-Звіт Про [55].

Даний додаток призначений для співробітників бухгалтерії, відділу взаєморозрахунків, фінансового відділу, головного бухгалтера, бухгалтера-фрілансера, фізичної особи-підприємця, що мають систему обліку та звітності 1С 8.2-8.3 (типову або доопрацьовану) та програму Арт-Звіт Pro, та використовують передачу, підписання, шифрування, відправку первинних документів та регламентованих звітів (перелік яких постійно розширюється відповідно норм законодавства), а також формують на підставі вхідних документів «Реєстрацію вхідного податкового документу/Запис книги придбання» для подальшого коректного створення регламентованої звітності.

Основними перевагами використання програмного продукту «OneSync» є:

- масовість вивантаження/завантаження документів напряму без використання проміжних файлів (СОМ-технологія);
- оновлення даних реєстрації податкових накладних та розрахунків коригувань в 1С, на основі отриманих квитанцій;
- вивантаження регламентованої звітності напряму (СОМ-технологія), без використання файлів XML. Для вивантаження звіту ЄСВ передбачені додаткові формати DBF та XML;
- створення «Надходження товарів та послуг» (рос. «Поступления товаров и услуг») на основі вхідних податкових документів з номенклатурою, контрагентом, одиницями виміру з вхідного документу;
- створення власних «Податкових накладних/Розрахунків коригування» на основі власних документів, сформованих в Арт-Звіт Pro. Функція відновлення документу «Видаткова накладна». Актуально при відновленні документів, якщо база 1С постраждала від вірусів або крадіжки/поломки комп'ютера з 1С, тощо;
- постійний розвиток додатку, завдяки прямому контакту розробників та кінцевого користувача [55].

В бухгалтерському сервісі швидко проводити облік експорту товарів і послуг. Для реалізації всіх необхідних операцій зовнішньоекономічної

діяльності пропонується наступний алгоритм розрахунку й відображення курсових різниць в поєднанні зазначених вище бухгалтерських сервісів.

1. Проводимо в обліку відвантаження товару. В підрозділі «Операції» розділу «Продажі» обираємо «Експорт запасів» і складаємо митну декларацію, що дозволяє сформувані бухгалтерські проведення (рис.3.1).

Проводки						
Бухгалтерія			Склад			
№	Дебет		Аналітика	Кредит		Аналітика
	Рахунок	Сума		Рахунок	Сума	
1	362	26 500,00	Конт. Wyson	712	26 500,00	об'єкт: Гидрохургорул 40 л. по 662,50
2	943	6 000,00	об'єкт: Гидрохургорул [272040 від 03.06.2019]	201	6 000,00	зв'язки: Головний офіс об'єкт: Гидрохургорул [272040 від 03.06.2019] 40 л. по 150,00
3	712	26 500,00		791	26 500,00	
4	791	6 000,00		943	6 000,00	

Рис.3.1. Відображення в обліку відвантаження товару

2. В розділі «Бухгалтерія» в пункті меню «Платежі в валюті» проводимо оплату від покупця (рис.3.2).

Вхідний платіж		Номер	Дата	Операція	
		2	18.06.2019	Оплата покупця в валюті	
Платник		СДРПСУ або ІПН			
Назва / Прізвище		Wyson			
Ідентифікаційний номер платника		2522355			
Номер рахунку		Банк платника		Інформація про платника	
25623335395555		322302		АТ "АЙБОКС БАНК"	
Отримувач		Діючий адрес			
Назва / Прізвище		ТОВ "Омега"			
Рахунок		4 620,00 USD			
322266562		ПАТ "Альфа Банк" за к. №01 АБО 322233			
Валюта		Міра за 1 USD	Сума USD	Сума USD	
USD		27,00	400,00	10 800,00	
Проданий/внесений платіж					

Статус: Повішено

Операція: Оплата покупця

Дебет: 312

Кредит: 362

Поверити

Коментарі

Мінімум символів: 1

Максимум символів: 255

Введіть коментарі до цієї операції

Рис. 3.2. Відображення оплати від покупця

2. На дату отримання часткової оплати необхідно провести перерахунок дебіторської заборгованості. Для цього в розділі «Бухгалтерія»

обирається підрозділ «Бухгалтерська довідка» та необхідно перейти в пункт «Курсові різниці». В документі обираємо тип операції «Операційна курсова різниця (дохід)». Вказуємо контрагента, за яким проводимо перерахунок заборгованості, суму в валюті, за Дебетом вказуємо рахунок 362, офіційний курс гривні до іноземної валюти та власне розраховану курсову різницю. Перерахунок дебіторської заборгованості, також, здійснюється на дату балансу.

Бухгалтерська довідка			
Номер	Дата	Операція	
3	30.06.2019	Операційна курсова різниця (витрати)	
Контрагент	Вулиця		
Валюта	Сума в валюті	Рахунок Дебет	Рахунок Кредит
USD	600,00	945	362
Курс UAH за 1 USD	Сума		
0.30	180,00		
Офіційний курс UAH за 1 USD	Собівартість		
26.20	15 720,00		
	Різниця		
	-15 540,00		

Рис. 3.3. Відображення перерахунку дебіторської заборгованості

Додатковою є функція імпорту DBF-, XML- та xls/xlsx-файлів в програму Арт-Звіт Pro. Імпорт *xls/xlsx-файлів* стане корисним для імпорту консолідованих звітів або для підприємств, які не ведуть облік в спеціалізованих бухгалтерських програмах. Дана функція дуже проста – необхідно виділити та скопіювати в xls/xlsx-файлі область з даними, які треба перенести в створений в Арт-Звіт Pro звіт, далі обрати у створеному звіті рядок та додати дані з буферу обміну за допомогою вибору у контекстному меню пункту-Додати дані з буферу. Важливо, що порядок стовпчиків в xls/xlsx-файлі та звіті повинні співпадати для коректного імпорту даних. Імпорт XML- та DBF-файлів ефективний та швидкий спосіб перенести дані зі спеціалізованої бухгалтерської облікової системи до Арт-Звіт Pro.

Висновки до розділу III

Підвівши підсумок результатам дослідження, які обговорювались в третьому розділі, можна сформулювати наступні висновки.

Неефективна інформаційна система управління доходами від зовнішньоекономічної діяльності не дає можливості оперативно надавати необхідну інформацію про їх стан, виявляти відхилення від нормативних або планових показників у діяльності підприємства, приймати обґрунтовані управлінські рішення, тому є необхідність застосовувати автоматизовані облікові системи.

Дослідження рівня автоматизації ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН» доводить, що для більш продуктивної роботи підприємства потрібно розвивати програмну базу бухгалтерського обліку. Саме застосування автоматизованих облікових систем вирішує проблему оперативності звітних даних. Використання засобів автоматизації дає змогу практично повністю вирішити цю проблему, протягом лічених хвилин підготувати найрізноманітніші й деталізовані бухгалтерські дані.

Отже, здійснення ефективного процесу автоматизації процедур бухгалтерського обліку є пріоритетним напрямом підвищення прибутковості діяльності та забезпечення економічного зростання, що дає змогу реалізувати комплекс таких важливих переваг: скорочення паперового документообігу та зменшення витрат часу на створення і пошук документів; прискорення документообігу шляхом автоматичного переміщення документів між співробітниками, відсутності необхідності фізичного розмноження і переміщення паперових копій документів, можливості паралельної розсилки документів; скорочення втрат документів за рахунок їх зберігання в єдиному електронному архіві, ведення реєстраційних карток на існуючі паперові документи і зменшення руху паперових документів; поглиблення аналітичності облікової інформації.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного у випускній кваліфікаційній роботі дослідження в обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва можна зробити наступні висновки:

1. В результаті дослідження економічної сутності доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва з'ясовано, що дохід – це грошові надходження за певний період, отриманий від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг. Важливість правильного визначення доходу та своєчасне відображення його в бухгалтерському обліку зумовлює актуальність обраного напрямку дослідження.

2. При розкритті особливостей нормативного регулювання, із врахуванням останніх змін законодавства, щодо порядку здійснення діяльності суб'єкта господарювання в процесі отримання доходів від зовнішньоекономічної діяльності встановлено, що порядок відображення доходу за експортними операціями в бухгалтерському обліку регулюють МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами» та МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» та ПКУ.

3. На ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН» фінансовий облік доходів ведеться з використанням рахунків сьомого класу згідно встановлених законодавством норм. Рахунки використовуються за призначенням та на них відображаються законні операції.

4. Узагальнюючи особливості відображення в бухгалтерському обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності та їх вплив на оподаткування підприємства, можна виділити наступні особливості:

- дохід від зовнішньоекономічної діяльності слід визнати на дату останньої з подій: передачі ризиків або втрати контролю;
- дохід, який виникає при зміні курсу іноземної валюти за здійсненою операцією, необхідно перераховувати за курсом НБУ, діючим на дату

першої події за зовнішньоекономічною операцією в межах суми такої першої події;

- датою отримання авансу слід вважати дату надходження виручки на розподільчий рахунок у банку;
- за монетарними статтями на дату балансу, а також на дату здійснення господарської операції розраховують курсові різниці.

5. При оподаткуванні діяльності підприємств за отриманні ними доходи від зовнішньоекономічної діяльності відображають відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку: доходи, визнані в бухгалтерському обліку збільшують фінансові результати до оподаткування.

6. Актуальним та малодослідженим залишається питання розробки документів бухгалтерського обліку для розрахунку курсових різниць, які сьогодні визначаються у бухгалтерських довідках. Запровадження такого первинного документу обумовлено необхідністю зменшенню помилок при бухгалтерських розрахунках. Для реалізації всіх необхідних операцій зовнішньоекономічної діяльності в роботі запропоновано алгоритм розрахунку й відображення курсових різниць в поєднанні бухгалтерських сервісів Арт-Звіт Pro та 1С Підприємство. Застосування автоматизованих облікових систем вирішує проблему оперативності звітних даних.

7. На ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН» не організовано систему управлінського обліку. В ході вивчення цього питання з'ясовано, що розробка та впровадження системи управлінського облік та управлінської звітності може здійснюватися як власними ресурсами підприємства, так і шляхом залучення аутсорсингових спеціалістів. Другий варіант є більш доцільний для ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН» через те, що підприємство відноситься до малим та не має в своєму штаті відповідних спеціалістів. Для планування та прийняття рішень щодо управління обсягами продажу та надходжень розроблено для ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН» Бюджет доходів від зовнішньоекономічної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: практикум: навч. посібник / за ред.П.Й. Атамаса. – К.: Центр учб. л-ри, 2013. – 444 с.
2. Волкова І.А. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч.посібник / І.А. Волкова, М.В. Реслер, О.Ю.Калініна.- К.: Центр учбової літератури, 2011.- 304 с.
3. Волотковська Ю. Експорт товарів: заповнюємо податкову накладну / Ю.Волтковська // Бібліотека «Баланс». – 2016. – № 7. – С. 27–30.
4. Гордополов В.Ю. Методологічні положення бухгалтерського обліку експортно-імпортних операцій підприємств / В.Ю. Гордополов // Агросвіт. – 2018. – № 13. – С. 15–27.
5. Гордополов В.Ю. Складові зовнішньоекономічної діяльності як об'єкта управління / В.Ю. Гордополов // Вісник ЖДТУ / Серія : Економічні науки. – 2016. – № 4 (78). – С. 43–60.
6. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р.№ 436 – IV. - URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
7. Давидова К. Експорт та імпорт товарів / К.Давидова // Бібліотека «Баланс». – 2018. – № 13. – С. 170–178.
8. Експорт: визначаємо дохід // Податки та бухгалтерський облік. - 2018/№ 35-36.: URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/may/issue-35-36/article-36187.html>
9. Жиглей І.В., Осіпчук Д.С. Експорт товарів і послуг: спільні та відмінні риси обліку й оподаткування / І.В. Жиглей, Д.С. Осіпчук // Економіка, управління та адміністрування. - № 4 (90) 2019. –с.148-154
10. Єфімчук О. Експорт товарів із відстроченням платежу / О.Єфімчук // Все про бухгалтерський облік. – 2015. – № 106 (Спецвипуск). – С. 29–31.
11. Єфімчук О. Експорт товарів на умовах повної або часткової передоплати / О.Єфімчук // Все про бухгалтерський облік. – 2015. – № 106 (Спецвипуск). – С. 25–28.

12. Жиглей І.В. Бухгалтерський облік експортно-імпортних операцій за контрактами, що містять валютноцінові застереження: методичний аспект / І.В. Жиглей // Науковий вісник Буковинського державного фінансово-економічного університету / Економічні науки : збірник наукових праць. – Чернівці : БДФЕУ, 2014. – Вип. 26. – С. 338–344.
13. Інструкція про застосування Плану рахунків фінансового обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 №291 – URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
14. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: Постанова Правління НБУ від 12.11.2003 р. №492 - URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>
15. Кадуріна Л. О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навч. посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007. – 606 с.
16. Кантерман О. Експорт товарів: які документи потрібно оформити / О.Кантерман. // Бібліотека «Баланс». – 2016. – № 16. – С. 9–11.
17. Карпенко Н.Г. Особливості обліку експорту товарів / Н.Г. Карпенко // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит ; Мукачівський державний університет. – 2017. – № 9. – С. 1134–1138.
18. Коваленко О. Експорт товарів: чи очікувати перетину кордону для застосування нульової ставки? / О.Коваленко // Все про бухгалтерський облік. – 2016. – № 20. – С. 36.
19. Ковальчук Т.Г. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. – 216 с.
20. Кононова І. В., Шовкопляс Ю. П. Теоретичні основи економічного змісту категорії «дохід підприємства» / І. В. Кононова, Ю. П.Шовкопляс . – URL: file:///C:/Users/User/Downloads/eui_2013_1_31.pdf

21. Ксендзук В.В. Методи управління валютними ризиками в зовнішній торгівлі / В.В. Ксендзук // Вісник ЖДТУ / Серія : Економічні науки. – 2016. – № 1 (75). – С. 142–150
22. Маслак О. О. Облік, аналіз та аудит зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів - Київ : Каравела, 2011 р. – 412 с.
23. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: Наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 р. №561 – [URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=293623
24. Митний кодекс України від 13.02.2012 р. № 4495 – VI - URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
25. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП)[Електронний ресурс] /GAAP in UA. – Режим доступу: <http://www.ifrs.org/IFRS-for-SMEs/Documents/IFRS-for-SMEs-UKR.pdf>.
26. Міжнародний стандарт фінансової звітності (МСФЗ) 15 «Дохід від договорів із клієнтами затверджений РМСБО – 2014. URL: https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/IFRS%2015_ukrcompressed.pdf
27. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
28. Небильцова В. М. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник. - К.: «Хай-Тек Прес», 2007. – 256 с.
29. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Бутинець, Франц Францович. — Вид. 3-тє, доп. і перероб. — Житомир: Рута, 2006. — 388 с.
30. Ольховик О. Експорт: бухгалтерській облік і податок на прибуток //Податки та бухгалтерський облік. - 2016. - №16.- С.1-12

31. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 №291 – URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>
32. Податковий кодекс від 02.12.2010 р. № 2755-VI. - URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
33. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 “Дебіторська заборгованість”: Затв. наказом Мінфіну від 08.10.99 р. №237 – URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>
34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 “Зобов'язання”: Затв. наказом Мінфіну від 31.01.00 р. №20 – URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>
35. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 “Дохід”: Затв. наказом Мінфіну від 29.11.99 р. №290 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
36. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”: Затв. наказом Мінфіну від 31.12.99 р. №318 – URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
37. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 “Вплив змін валютних курсів”: Затв. наказом Мінфіну від 10.08.00 р. №193 – URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0515-00>
38. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», затвердженого наказом Мінфіну від 25.02.2000 № 39– URL:
39. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.95 №88 – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0168-95>
40. Правила Інкотермс 2010: з коментарем URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/988_007

41. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996 – XIV – URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
42. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 №2473-VIII- URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>
43. Про затвердження Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів): Затв. наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 6. 09. 2001р. №201 - URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0833-01>
44. Про затвердження типових форм первинного обліку: Наказ Міністерства статистики від 29.12.95 р. №352 – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1580-04>
45. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959 – XII – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
46. Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.97р. № 723/97-ВР VII – [URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/723/97>
47. Рижикова О. Експорт товарів: коли виникають податкові зобов'язання із ПДВ? / О.Рижикова // Все про бухгалтерський облік. – 2015. – № 48. – С. 30–32.
48. Сайт Державної служби статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
49. Сектор можливостей // Вісник. Офіційно про податки. - 2017. - №5-6 (7).: URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100006804-sektor-mozhливостей>
50. Сисюк С.В. Оцінка та страхування ризиків у зовнішньоекономічній діяльності: обліковий аспект / С.В. Сисюк // Вісник ЖДТУ / Серія : Економічні науки. – 2015. – № 2 (72). – С. 86–90.
51. Форостина М. Коли нараховувати ПДВ при експорті товарів / М.Форостина // Все про бухгалтерський облік. – 2018. – № 86. – С. 22.
52. Целуйко О. Експорт товарів і поставка послуг нерезидентам: облік доходів і витрат / О.Целуйко // Бібліотека «Баланс». – 2015. – № 22. – С. 76–79.

53. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. №435 – IV. - URL:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
54. Юлін А. Експорт товарів: на яку дату визнавати дохід / А.Юлін // Все про бухгалтерський облік. – 2017. – № 78. – С. 6–7.
55. OneSync: 1С інтеграція с ArtZvit, MEDoc, Sonata URL:
<https://www.onesync.com.ua/uk/>

ДОДАТКИ

Додаток А

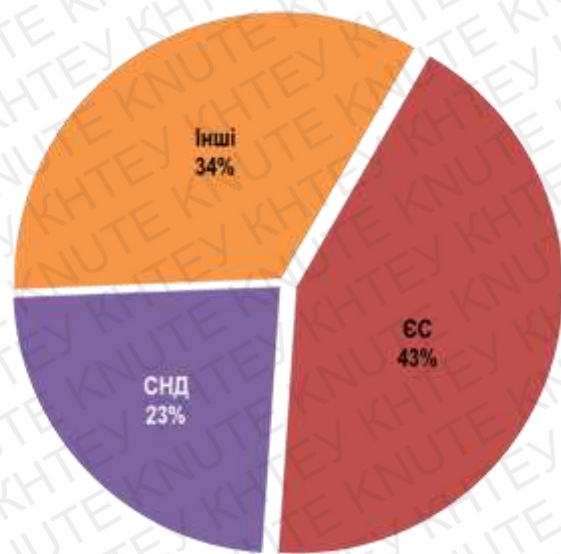
Стан зовнішньої торгівлі товарами у січні-грудні 2018 року

(відносно січня-грудня 2017 року)

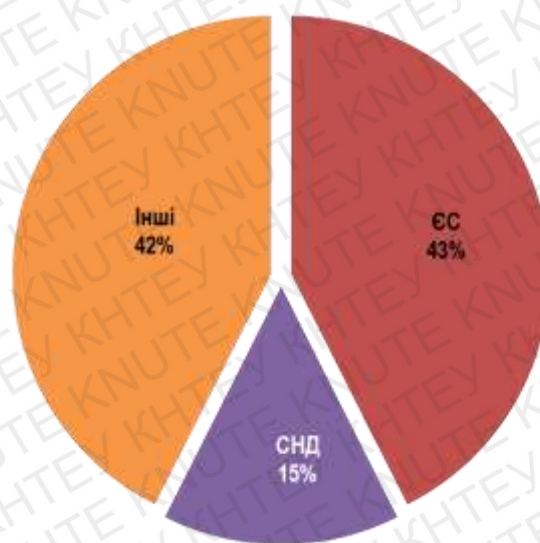
мільйонів доларів США

Країни	2017				2018				Зміни до попереднього періоду		
	Товарообіг, млн.\$	Експорт, млн.\$	Імпорт, млн.\$	Сальдо, млн.\$	Товарообіг, млн.\$	Експорт, млн.\$	Імпорт, млн.\$	Сальдо, млн.\$	товарообіг	експорт	імпорт
Всього	92 798	43 260	49 537	-6 277	104 204	47 329	56 875	-9 547	12%	9%	15%
ЄС	39 569	17 529	22 040	-4 511	44 465	20 153	24 311	-4 158	12%	15%	10%
СНД	18 433	6 916	11 517	-4 601	20 270	7 025	13 244	-6 219	10%	2%	15%
Інші	34 796	18 815	15 981	2 834	39 470	20 150	19 320	831	13%	7%	21%

структура імпорту



структура експорту



мільйонів доларів США

**Характеристика доходу у вітчизняній практиці та відповідно
МСФЗ, МСБО**

Ознаки	П(С)БО	МСФЗ
1	2	3
Термін «дохід»	Згідно з П(С)БО 15 «Дохід», дохід визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.	За міжнародними стандартами під доходами розуміють збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).
Критерії визнання доходу	Критерії визнання доходу, наведені в П(С)БО 15 «Дохід», застосовуються окремо до кожної операції. Проте ці критерії доцільно застосовувати до окремих елементів однієї операції або до двох чи більше операцій разом, якщо це впливає із суті такої господарської операції (операцій).	Критерії визнання доходу за МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами» [5] визначаються для трьох типів операцій: продажу продукції (товарів), надання послуг і використання іншими сторонами активів підприємства, які приносять відсотки, роялті та дивіденди.
Визнання доходу	П(С)БО 15 «Дохід» не визнає доходом суми попередньої оплати, авансів у рахунок оплати продукції; сума завдатку під заставу або в погашення позики, якщо це передбачено відповідним договором; надходження від первинного розміщення цінних паперів.	МСФЗ 15 визнає доходом суми попередньої оплати, авансів у рахунок оплати продукції; сума завдатку під заставу або в погашення позики, якщо це передбачено відповідним договором; надходження від первинного розміщення цінних паперів.
Оцінка ризику	Оцінка моменту, на який підприємство передає покупцеві суттєві ризики й винагороди від володіння певним активом, вимагає детального вивчення обставин операцій.	Підприємство залишає за собою суттєвий ризик володіння, операція не розглядається як реалізація і дохід не визнається.
Товар проданий з гарантією	Визнання доходу відбувається в день продажу, хоча існує ймовірність майбутніх витрат по гарантіям.	Відсутність механізму здійснення гарантій по виконанню зобов'язань сторін взаємодії.

Продовження додатку Б

1	2	3
Не визнається дохід від імені третіх осіб коли:	Відсутня повна гарантія надходження коштів за реалізовану продукцію (товар), необхідно відкласти визнання доходу до того моменту, коли буде впевненість в їх отриманні або до моменту його отримання.	Сума ПДВ, акцизів, інших податків і обов'язкових платежів, що підлягають перерахуванню до бюджету й позабюджетних фондів; сума надходжень за договором комісії, агентським та іншим аналогічним договором на користь комітента, принципала тощо; сума попередньої оплати продукції (товарів, робіт, послуг); сума авансу в рахунок оплати продукції (товарів, робіт, послуг); сума завдатку під заставу або в погашення позики, якщо це передбачено відповідним договором; надходження, що належать іншим особам; надходження від первинного розміщення цінних паперів. Вищеперераховані суми не включаються до суми чистого доходу підприємства.

Огляд нормативного регулювання обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва

№ пор.	Нормативний документ	Основні положення	При розкритті яких питань в роботі доцільно використовувати
1	2	3	4
1.	Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 р. № 996-XIV	Цей Закон визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні.	При організації та методики обліку товарних операцій
2.	Податковий кодекс	Регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, повноваження і обов'язки посадових осіб під час адміністрування податків, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.	При дослідженні оподаткування товарних операцій
3.	Господарський кодекс	Цей Кодекс визначає основні засади господарювання в Україні і регулює господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання.	При організації торговельних зв'язків, при опису купівлі-продажу товарів
4.	Цивільний кодекс України	неприпустимість свавільного втручання у сферу особистого життя людини; неприпустимість позбавлення права власності, крім випадків, встановлених Конституцією України та законом; свобода договору; свобода підприємницької діяльності, яка не заборонена законом; судовий захист цивільного права та інтересу; справедливість, добросовісність та розумність	При розгляді економічних відношень між суб'єктами діяльності

Продовження додатку В

1	2	3	4
5.	Митний кодекс України	Визначає засади організації та здійснення митної справи в Україні, регулює економічні, організаційні, правові, кадрові та соціальні аспекти діяльності органів митниці України.	Визначає перелік товарів, які можуть бути експортовані та імпортовані та низку інших особливостей
6.	НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"	Цим положенням визначаються мета, склад та принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання та розкриття її елементів.	При аналізуванні фінансової звітності досліджуваного об'єкта
7.	П(С)БО 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах"	Цим Положенням (стандартом) визначається порядок виправлення помилок, внесення та розкриття інших змін у фінансовій звітності	При аналізуванні фінансової звітності досліджуваного об'єкта
8.	П(С)БО 7 "Основні засоби"	визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби, інші необоротні матеріальні активи та незавершені капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи (далі - основні засоби), а також розкриття інформації про них у фінансовій звітності.	При розгляді основних засобів на досліджуваному об'єкті
9.	П(С)БО 9 "Запаси"	визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про запаси і розкриття її у фінансовій звітності.	Застосовується протягом всієї роботи, оскільки головним нормативним документом з досліджуваної теми
10.	П(С)БО 10 "Дебіторська заборгованість"	Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансовій звітності.	При аналізуванні дебіторської заборгованості
11.	П(С)БО 11 "Зобов'язання"	визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання та її розкриття у фінансовій звітності.	При розгляді операцій з купівлі товарів
12.	П(С)БО 14 "Оренда"	визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про оренду необоротних активів та її розкриття у фінансовій звітності.	При розгляді орендованих складських приміщень досліджуваного об'єкту

Продовження додатку В

1	2	3	4
13.	П(С)БО 15 "Дохід"	визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та її розкриття у фінансовій звітності.	При оцінці реалізації товарів
14.	П(С)БО 16 "Витрати"	визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності.	При розгляді понесених витрат на досліджуваному об'єкті
15.	П(С)БО 17 "Податок на прибуток"	визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати, доходи, активи і зобов'язання з податку на прибуток та її розкриття у фінансовій звітності.	При розгляді оподаткування товарних запасів
16.	МСБО 18 «Дохід»	Цього стандарту дотримуються ті юридичні особи, які відповідно до чинного законодавства визнані суб'єктами малого підприємництва, щодо міжнародного рівня, а також ті організації, що подають фінансову звітність за міжнародними стандартами: публічні акціонерні товариства, банки, страхові компанії і підприємства ряду галузей, перелік яких затверджується Кабміном.	При порівнянні ПСБО та МСБО
17.	Інструкція "Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку"	Визначає основні рахунки та субрахунки обліку виробничих запасів.	При відображенні обліку товарних операцій
18.	П(С)БО 31 «Фінансові витрати» (затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28 квітня 2006 року N 415)	Загальні положення, капіталізація фінансових витрат, розкриття інформації про фінансові витрати у звіті про фінансові результати	Визначення фінансових витрат, капіталізації фінансових витрат, кваліфікаційного активу, розкриття інформації у звіті про фінансові результати

Продовження додатку В

1	2	3	4
19.	Інструкція "По інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків".	Визначає порядок проведення інвентаризації виробничих запасів, та основні вимоги, щодо оформлення результатів інвентаризації.	При розгляді документів з інвентаризації запасів
20.	Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 №879.	Визначає порядок проведення інвентаризації виробничих запасів, та основні вимоги, щодо оформлення результатів інвентаризації	При розгляді документів з інвентаризації запасів
21.	Постанова Кабінету Міністрів України „Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей	Визначає механізм визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей	При дослідженні обліку нестач
22.	Наказ Міністерства статистики України „Про затвердження типових первинних документів з обліку сировини і матеріалів”	Визначає перелік та форму типових первинних документів, які можуть використовуватися підприємствами при обліку сировини та матеріалів	При аналізі первинного обліку досліджуваного об'єкту
23.	Наказ Мінфіну України „Про кореспонденцію рахунків”	Визначає типові бухгалтерські проведення пов'язані з обліком надходження, вибуттям та виробництвом виробничих запасів	При обліку товарних операцій
24.	Методичні рекомендації про застосування регістрів бухгалтерського обліку	Надає методичні рекомендації про застосування регістрів бухгалтерського обліку з обліку виробничих запасів.	При аналізі первинного обліку досліджуваного об'єкту

Закінчення додатку В

1	2	3	4
25.	Інструкція з бухгалтерського обліку податку на додану вартість, затверджену наказом Мінфіну від 01.07.1997 р. № 141.	Надає методичні рекомендації про порядок нарахування та сплати податку на додану вартість.	При дослідженні обліку ПДВ
26.	Інструкції з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті, затверджена Постановою НБУ від 17.11.2004 № 555	Надає методичні рекомендації про операції в іноземній	При обліку імпортованих товарів

Джерело: [сформовано автором на основі]

Додаток Г

Таблиця 1

Огляд спеціальної літератури з обліку доходів від зовнішньоекономічної діяльності в суб'єкта малого підприємництва

№ з/п	Джерело	Короткий зміст	Використання в обліково-аналітичному (контрольному) процесі
1	2	3	4
1	Атамас П.Й. Фінансовий облік: практикум: навч. посібник / за ред.П.Й. Атамаса. – К.: Центр учб. л-ри, 2013. – 444 с.	Викладено основи фінансового обліку на підприємствах різних форм власності.	Використано для розкриття обліку доходів на підприємстві.
2	Багрій К.Л. Основні аспекти аналізу формування та використання товарних ресурсів на торговельних підприємствах / К.Л. Багрій // Вісник ЧТЕІ. Економічні науки. - 2013. - Вип. 2. - С. 279-283.	Розкриваються основні аспекти аналізу формування та використання товарних ресурсів на торговельних підприємствах	Використано для проведення аналізу доходів на підприємстві.
3	Бутинець Ф.Ф. Сучасний бухгалтерський облік і кон-троль: проблеми розвитку: монографія / Ф.Ф. Бути-нець, Т.А. Бутинець, Р.О. Савченко, М.А. Вахруши-на, О.П. Колумбет; ред.: Ф.Ф. Бутинець; ВФЕУ,Жи-томир. наук. бух. шк. – Жи-томир: Руга, 2014. - 378 с.	Розглянуті проблеми розвитку сучасного бухгалтерського обліку і контролю на підприємствах	Використано для висвітлення обліку і контролю доходів на підприємствах
4	Волошан І.Г. Первинний облік товарних операцій в інформаційній системі підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. екон. наук: / І.Г. Волошан; Харківський державний університет харчування та торгівлі. – Х.: Форт, 2014. – 20 с	Розкрито первинний облік товарних операцій в інформаційній системі підприємства	Використано для висвітлення обліку доходів на підприємствах в умовах інформаційних систем
5	Гринюк С.В. Автоматизована інформаційна система обліку та руху товарів на складі / С.В. Гринюк, О.І.	Розкрито автоматизовану інформаційну систему обліку та руху товарів на складі	Використано для висвітлення обліку доходів на підприємствах в

	Міскевич // Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво. - 2015. - № 21. - С. 32-36.		умовах інформаційних систем
6	Джигіль Л.А. Особливості обліку товарів оптової та роздрібною торгівлі / Л.А. Джигіль // Управління розвитком. - 2014. - № 4. - С. 8-9.	Розглянуто особливості обліку товарів оптової та роздрібною торгівлі	Використано для висвітлення обліку доходів
7	Іваненко В.О. Особливості облікового відображення руху товарів за різними каналами збуту / В.О. Іваненко, О.Г. Дроздова // Вісник ЖДТУ. Сер.: Економічні науки. - 2013. - № 2. - С. 56-62.	Розглянуті особливості облікового відображення руху товарів за різними каналами збуту	Використано для висвітлення обліку доходів
8	Канак Й.В. Підходи до організації обліку реалізації товарів від доходів на підприємствах гуртової торгівлі / Й.В. Канак, Н.Б. Фірко // Вісник ЛКА. Серія: Економічна. - 2014. - Вип. 44. - С. 30-34.	Визначено підходи до організації обліку доходів від доходів на підприємствах гуртової торгівлі	Використано для розкриття обліку доходів
9	Козак А.М. Особливості здійснення внутрішнього контролю руху товарів на підприємствах торгівлі / А.М. Козак. - Вісник Вінницького торговельно-економічного інституту. - Вінниця: ВТЕІ КНТЕУ, 2015. - Вип. 22. - С.199-205	Розглянуті особливості здійснення внутрішнього контролю руху товарів на підприємствах торгівлі	Використано при розкритті контролю доходів
10	Ковалюк О.М. Повернення товарів у торгівлі: облікові та податкові наслідки / О.М. Ковалюк, Я.Я. Кріль // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. - 2013. - Вип. 9(2). - С. 25-29.	Розкрито теоретичні засади повернення товарів у торгівлі	Використано при розкритті обліку доходів
11	Корінько М.Д. Бухгалтерський облік: навч. посіб. для студентів ВНЗ/ М.Д. Корінько, Г.Б. Титаренко, В.П. Карев, Н.М. Цветкова, В.П. Пантелеєв, О.І. Пили-	Докладно висвітлені питання методології бухгалтерського обліку	Використано для обліку доходів на підприємстві

	пенко, М.Г. Левочко: За ред. М.Д. Корінько. ДКСУ, ДАСОА.-К:ДП:«Інформ.-аналіт.Агенство», 2014. – 459 с.		
12	Котенко Л.М. Удосконалення обліку товарних операцій в умовах дистанційної торгівлі / Л.М. Котенко, А.С. Крутова, Т.О. Тарасова // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. - 2009. - Вип. 2. - С. 66-73.	У статті висвітлюються шляхи удосконалення обліку товарних операцій в умовах дистанційної торгівлі	Використано для обліку доходів на підприємстві
13	Крещенко О.В. Методологічні та методичні засади АВС-підходу як універсального механізму аналізу товарних запасів / О.В.Крещенко // Бізнес Інформ. - 2012. - № 12. - С. 253-258.	У статті висвітлюються методологічні та методичні засади АВС-підходу як універсального механізму аналізу товарних запасів	Використано при аналізі доходів на підприємстві
14	Крупка Я.Д. Фінансовий облік: [підруч.] / Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Н.Я. Микитюк [та ін.]. - 2-е вид, доп. і перероб. - К.:Кондор-Видавництво, 2013. - 551с.	У підручнику висвітлюються теоретичні та практичні аспекти фінансового обліку	Використано для обліку доходів на підприємстві
15	Ловінська Л.Г. Нормативно-методичне забезпечення бухгалтерського обліку в умовах застосування міжнародних стандартів фінансової звітності: [монографія] / Л.Г. Ловінська, О.О. Канцуров, В.Г.Швець, Б.А. Засадний, Т.Г. Мельник; ред.: Л.Г. Ловінська; Держ. навч.-наук. установа "Акад. фін. упр." - К.: ДННУ "Акад. фін. упр.", 2013. - 293 с.	У монографії висвітлюється нормативно-методичне забезпечення бухгалтерського обліку в умовах застосування міжнародних стандартів фінансової звітності	Використано для обліку доходів на підприємстві
16	Марковська В.І. Особливості організації обліку товарних операцій на підприємствах торгівлі / В.І. Марковська. – Вісник Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ. - Вінниця: ВТЕІ КНТЕУ,	У статті висвітлюються особливості організації обліку товарних операцій на підприємствах торгівлі	Використано для проведення обліку доходів на підприємстві

	2015. - Вип. 22. - С.350-357		
17	Нападовська Л.В. Фінансовий облік: [підруч.] /Л.В. Нападовська, А.В. Алексєєва, О.А. Бакурова [та ін.]; за заг. ред. Л.В. Нападовської. - К.: КНТЕУ, 2013. – 700 с.	У підручнику висвітлюються теоретичні та практичні аспекти фінансового обліку на підприємстві	Використано для обліку доходів
18	Прохорчук І. Удосконалення управління обліковим процесом доходів на підприємствах торгівлі / І. Прохорчук // Ринок цінних паперів України. - 2014. - № 11-12. - С. 125-128.	Розглянуто значення аналізу у системі управління товарами підприємств роздрібної торгівлі	Використано для аналізу доходів на підприємстві

Додаток Д

Аналіз діяльності ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН»

Товариство є юридичною особою згідно законодавства України, має відокремлене майно, може набувати майнових та особистих немайнових прав, вступати в зобов'язання, виступати в господарському суді від свого імені. Метою створення товариства є одержання прибутку (доходу) від здійснення виробничої, торгової, комерційної й зовнішньоекономічної діяльності, яка незаборонена чинним законодавством і статутом. Товариство може також здійснювати діяльність, що не приносить прибуток, якщо ця діяльність корисна засновникам (учасникам) чи має іншу соціальну цінність. Основним видом діяльності є виробництво меблів для офісів і підприємств торгівлі. Аналіз фінансового стану щодо показників ліквідності наведено в табл. 1.

Таблиця 1

**Показники ліквідності підприємства ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН»
за 2016 – 2019 рр.**

Показник	2016	2017	2018	2019	Відхилення							
					2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018	
					+/-	%	+/-	%	+/-	%	+/-	%
1. Коеф. покриття	1,44	1,49	1,53	3,09	0,05	3,4	1,65	53,4	1,6	26,1	1,56	55
2. Коеф. швидкої ліквідності	1,22	1,28	1,14	0,41	0,06	4,7	-0,81	-197,5	0,87	-82	0,73	65
3. Коеф. абсолютної ліквідності	1,06	1,06	1,05	0,07	0	0	-0,99	-141,4	0,99	93,4	0,98	94

Коефіцієнт покриття в 2019 році вищий за норматив. Коефіцієнт швидкої ліквідності зменшився на 0,73 за рахунок збільшення величини запасів, але він знаходиться в межах норми. Коефіцієнт абсолютної ліквідності знизився на 0,98 за рахунок того, що більша частка грошових коштів направлена на покриття заборгованості.

Продовження дод. Д

Умовою й гарантією виживання й розвитку будь-якого підприємства, як бізнес-процесу, є його фінансова стабільність. Якщо підприємство фінансово стійке, то воно в стані «витримати» несподівані зміни ринкової кон'юктури, і не опинитися на краю банкрутства. Більш того, чим вище його стабільність, тим більше переваг перед іншими підприємствами того ж сектора економіки в одержанні кредитів і залученні інвестицій. Фінансово стійке підприємство вчасно розраховується за своїми обов'язками з державою, позабюджетними фондами, персоналом, контрагентами.

Показники фінансової стійкості наведено в табл. 2.

Таблиця 2

**Показники фінансової стійкості ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН»
за 2016 – 2019 рр.**

Показник	2016	2017	2018	2019	Відхилення 2019/2018рр.	
					+/-	%
1. Власні обігові кошти	16,9	16,1	16,6	16,7	0,1	0,2
2. Коеф. забезпечення оборотних активів власними коштами	38	22	25	92,2	67,2	261
3. Маневреність робочого капіталу	0,68	0,61	0,63	0,96	0,33	30
4. Маневреність власних обігових коштів	0,61	0,55	0,59	0,51	-0,08	-5
5. Коеф. забезпечення власними обіговими коштами запасів	0,39	0,34	0,37	0,04	-0,33	-86
6. Коеф. покриття запасів	0,48	0,39	0,41	0,5	0,9	20
7. Коеф фінансової незалежності	0,51	0,48	0,55	0,72	0,17	32
8. Коеф. фінансової залежності	1	1	1	1	-	-
9. Коеф. маневреності власного капіталу	0,5	0,54	0,59	0,51	0,08	16
10. Коеф. концентрації позикового капіталу	0,31	0,24	0,37	0,04	-0,33	-86
11. Коеф. фінансової стабільності	0,39	0,32	0,41	0,5	0,9	20
12. Показник фінансового лівериджу	0,55	0,54	0,55	0,03	-0,52	-95

Показники фінансової стійкості мають позитивну динаміку до збільшення і їх значення більші за нормативні. Швидке збільшення питомої ваги власного капіталу пов'язане в першу чергу, зі зростанням обсягу додаткового капіталу, а по друге, з прибутком, який отримало підприємство у 2018 році. Збільшення коефіцієнту фінансової стабільності пов'язане із

Продовження дод. Д

зменшенням запозичених коштів. Коефіцієнт автономії з 2018 до 2019 року збільшився на 32%. Це означає, що підприємство збільшило величину власного капіталу.

Ділова активність підприємства у фінансовому аспекті виявляється передусім у швидкості обороту його засобів. Аналіз її полягає у досліджуванні рівнів і динаміки фінансових коефіцієнтів оборотності, які є відносними показниками фінансових результатів діяльності господарюючого суб'єкта. Показники ділової активності наведено в табл.3.

Таблиця 3

**Показники ділової активності підприємства ТОВ «ІНДОР
СОЛЮШН» за 2016 – 2019 рр.**

Показник	2016	2017	2018	2019	Відхилення	
					+/-	%
1. Оборотність активів	0,29	0,55	0,51	0,37	-0,14	-28
2. Фондовіддача	0,41	0,62	0,61	0,45	-0,16	-27
3. Коеф. оборотності обігових коштів	2,01	3,08	3,071	2,26	-0,81	-27
4.Період одного обороту обігових коштів	96	118	117,2	159,3	42,1	35
5. Коефіцієнт оборотності запасів	1,7	10,1	10,51	1,6	-8,91	-85
6. Період одного обороту запасів	84	34,8	34,2	225	190,8	6,57
7. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	36	85	84,02	37,2	-	-66
8. Період погашення дебіторської заборгованості	8,4	6	4,28	9,67	5,39	125
9. Коефіцієнт оборотності готової продукції	4,1	12	34,3	3,83	-	-89
10.Період погашення кредиторської заборгованості	0,24	0,45	0,247	0,11	-	-56
11. Операційний цикл	141	49	44,7	225	180,3	503
12. Фінансовий цикл	154	52,2	44,9	225	180,3	503
13. Коеф. оборотності власного капіталу	0,32	0,84	0,79	0,39	-0,4	-60

Уповільнення обертання дебіторської заборгованості свідчить про погіршення платіжної дисципліни, про затримання надходження грошових коштів від дебіторів. Уповільнення обертання ТМЦ свідчить про збільшення собівартості і збільшення залишків запасів. Операційний цикл збільшився майже в п'ять разів, що свідчить про уповільнення діяльності підприємства.

Продовження дод. Д

Показники ефективності фінансово-господарської діяльності наведено в табл. 4.

Таблиця 4

Показники ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН» за 2016 – 2019 рр.

Показник	Роки				Відхилення							
	2015	2016	2017	2018	2018/2014		2018/2015		2018/2016		2018/2017	
					+/-	%	+/-	%	+/-	%	+/-	%
1. Частка оборотних виробничих фондів в обігових коштах	0,24	0,18	0,16	0,32	-0,06	-33,3	0,8	25	0,14	43,75	0,16	100
2. Частка основних засобів в активах	80,1	82,0	83,3	82,3	1,9	2,31	2,2	2,67	0,03	0,04	-1	-1,5
3. Коефіцієнт зносу основних засобів	0,010	0,014	0,012	0,014	0,004	28,6	0,004	28,57	0	0	0,002	16
4. Коеф. оновлення основних засобів	0,03	0,04	0,05	0,04	0,01	25	0,01	25	0	0	-0,01	-20
5. Частка довгострокових фінансових інвестицій в активах	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Частка оборотних виробничих запасів	0,029	0,030	0,026	0,054	0,01	33,3	-0,019	-35,1	0,016	32	0,028	92
7. Коеф. мобільності активів	0,18	0,18	0,19	0,2	0	0	-0,82	-4,1	0,02	10	0,01	5

Проаналізувавши показники ефективності фінансово-господарської діяльності можна зробити висновок, що діяльність підприємства досить ефективна. До позитивних моментів можна віднести збільшення на 100% частки оборотних фондів в обігових коштах, збільшення частки оборотних виробничих запасів на 92%, збільшення коефіцієнта мобільності, зменшення частки основних засобів в активах на 1,5%.

Закінчення дод. Д

До негативних моментів віднесемо зниження коефіцієнту оновлення основних засобів в порівнянні з 2017 роком на 92%, збільшення коефіцієнта зносу. Основним недоліком фінансового стану підприємства ми вважаємо велику частку власного капіталу.

В цілому фінансовий стан підприємства задовільний. Воно не спроможне негайно розрахуватися з поточними зобов'язаннями, що пов'язано з недостатністю у 2018 році зі зменшенням грошових коштів на рахунках, але з довгостроковими зобов'язаннями воно може розрахуватися і повністю функціонує за рахунок власного капіталу. Підприємству потрібно залучати сторонніх коштів для розширення своєї діяльності і за рахунок залучених коштів розширювати свої потужності для надання додаткових обсягів послуг.

Додаток К

Додаток 1
до Положення (стандарту) бухгалтерського
обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого
підприємства"

**ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		201 8	01	01
Товариство з обмеженою відповідальністю «ІНДОР СОЛЮШН»	за ЄДРПОУ	43042625		
Територія <u>Одеська</u>	за КОАТУУ	3210945600		
Організаційно-правова форма господарювання <u>Товариство з обмеженою відповідальністю</u>	за КОПФГ	240		
Орган державного управління _____	за КОДУ			
Вид економічної діяльності <u>Виробництво меблів</u>	за КВЕД	68.32		
Середня кількість працівників _____				
Одиниця виміру: <u>тис. грн.</u>				
Адреса, телефон <u>65078, м. Одеса, вул. Терешкової, 16, к. 65</u>				

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

1. Баланс на

31.12.2019

р.

АКТИВ	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1,0	1,0
Основні засоби:	1010	-	-
первісна вартість	1011	-	-
Знос	1012	(-)	(-)
Довгострокові біологічні активи:	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	79,9	79,9
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	80,9	80,9

Продовження дод. К

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	4,1	14,1
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	-	745,2
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4589,4	4164,7
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	30,2	60,2
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	4623,7	4984,2
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	4704,6	5065,1
ПАСИВ	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5400,0	5400,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-312,6	-107,4
Неоплачений капітал	1425	(473,4)	(473,4)
Усього за розділом I	1495	4614,0	4819,2
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за :			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	244,8
розрахунками з бюджетом	1620	1,2	0,5
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	88,4	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1,0	0,6
Усього за розділом III	1695	90,6	245,9
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	4704,6	5065,1

Продовження дод. К

Форма № 2-м

Код за ДКУД

1801007

2. Звіт про фінансові результати

за Рік 2019

СТАТТЯ	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	750,5	510,0
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120+ 2240)	2280	750,5	510,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(500,3)	(352,7)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(500,3)	(352,7)
Фінансовий результат до оподаткування (2268 - 2285)	2290	250,2	157,3
Податок на прибуток	2300	(45,0)	(28,3)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	205,2	129,0

Керівник

(підпис)

Тищенко Р.В.

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Литвин А.В.

(ініціали, прізвище)

Продовження дод. К

Додаток 1
до Положення (стандарту) бухгалтерського
обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого
підприємства"

**ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		201 7	01	01
Товариство з обмеженою відповідальністю «ІНДОР СОЛЮШН»	за ЄДРПОУ	43042625		
Територія Одеська	за КОАТУУ	3210945600		
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240		
Орган державного управління	за КОДУ			
Вид економічної діяльності Виробництво меблів	за КВЕД	68.32		
Середня кількість працівників	8			
Одиниця виміру:	тис. грн.			
Адреса, телефон	65078, м. Одеса, вул. Терешкової, 16, к. 65			

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

1. Баланс на

31.12.2018

р.

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1,0	1,0
Основні засоби:	1010	-	-
первісна вартість	1011	-	-
знос	1012	(-)	(-)
Довгострокові біологічні активи:	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	25,3	79,9
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	26,3	80,9

Продовження дод. К

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	4,1	4,1
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	302,2	4589,4
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	11,7	30,2
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	318,0	4623,7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	344,3	4704,6
ПАСИВ	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5400,0	5400,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-441,6	-312,6
Неоплачений капітал	1425	(5216,6)	(473,4)
Усього за розділом I	1495	-258,2	4614,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за :			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	-
розрахунками з бюджетом	1620	0,8	1,2
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1,4	-
розрахунками з оплати праці	1630	6,0	88,4
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	594,3	1,0
Усього за розділом III	1695	169,9	90,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-

Баланс	1900	27,5	4704,6
---------------	-------------	-------------	---------------

Продовження дод. К

Форма № 2-м

Код за ДКУД

1801007

2. Звіт про фінансові результатиз
а Рік 2018

СТАТТЯ	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	510,0	18,8
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120+ 2240)	2280	510,0	18,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(352,7)	(318,0)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(352,7)	(318,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2268 - 2285)	2290	157,3	-299,2
Податок на прибуток	2300	(28,3)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	129,0	-299,2

Керівник

(підпис)

Тищенко Р.В.

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Литвин А.В.

(ініціали, прізвище)

Продовження дод. К

Додаток 1
до Положення (стандарту) бухгалтерського
обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого
підприємства"

**ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		201 6	01	01
Товариство з обмеженою відповідальністю «ІНДОР СОЛЮШН»	за ЄДРПОУ	43042625		
Територія Одеська	за КОАТУУ	3210945600		
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240		
Орган державного управління	за КОДУ			
Вид економічної діяльності Виробництво меблів	за КВЕД	68.32		
Середня кількість працівників 3				
Одиниця виміру: Адреса, телефон 65078, м. Одеса, вул. Терешкової, 16, к. 65				

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

1. Баланс на

31.12.2017

р.

АКТИВ	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1,0	1,0
Основні засоби:	1010	-	-
первісна вартість	1011	-	-
знос	1012	(-)	(-)
Довгострокові біологічні активи:	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	25,3
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1,0	26,3

Продовження дод. К

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	-	4,1
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	25,3	302,2
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	1,2	11,7
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	26,5	318,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	27,5	344,3
ПАСИВ	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5400,0	5400,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-142,4	-441,6
Неоплачений капітал	1425	(5400,0)	(5216,6)
Усього за розділом I	1495	-142,4	-258,2
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	134,5	-
Поточна кредиторська заборгованість за :			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	-
розрахунками з бюджетом	1620	0,5	0,8
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	2,2	1,4
розрахунками з оплати праці	1630	32,7	6,0
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	594,3
Усього за розділом III	1695	169,9	602,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-

Баланс	1900	27,5	344,3
---------------	-------------	-------------	--------------

Продовження дод. К

Форма № 2-м

Код за ДКУД

1801007

2. Звіт про фінансові результатиз
а Рік 2017

СТАТТЯ	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	18,8	-
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120+ 2240)	2280	18,8	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(318,0)	(142,4)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(318,0)	(142,4)
Фінансовий результат до оподаткування (2268 - 2285)	2290	-299,2	-142,4
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	-299,2	-142,4

Керівник

(підпис)

Тищенко Р.В.

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Литвин А.В.

(ініціали, прізвище)

Продовження дод. К

Додаток 1
до Положення (стандарту) бухгалтерського
обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого
підприємства"

**ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
Товариство з обмеженою відповідальністю «ІНДОР СОЛЮШН»	за ЄДРПОУ	201 5	23	02
Територія Одеська	за КОАТУУ	43042625		
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	3210900000		
Орган державного управління	за КОДУ	240		
Вид економічної діяльності Виробництво меблів	за КВЕД	68.32		
Середня кількість працівників 4				
Одиниця виміру: тис. грн.				
Адреса, телефон 65078, м. Одеса, вул. Терешкової, 16, к. 65				

Форма № 1-м
1. Баланс на 31.12.2016 р.

Код за ДКУД
1801006

АКТИВ	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	1,0
Основні засоби:	1010		
первісна вартість	1011	-	-
знос	1012	(-)	(-)
Довгострокові біологічні активи:	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	-	1,0

Продовження дод. К

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	-	-
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	25,3
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	-	1,2
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	-	26,5
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	-	27,5
ПАСИВ	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	0,1	5400,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-	-142,4
Неоплачений капітал	1425	(0,1)	(5400,0)
Усього за розділом I	1495	-	-142,4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
1595		-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	134,5
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	-
розрахунками з бюджетом	1620	-	0,5
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	2,2
розрахунками з оплати праці	1630	-	32,7
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	-	169,9
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700		-	-
Баланс	1900	-	27,5

Продовження дод. К

Форма № 2-м

Код за ДКУД

1801007

2. Звіт про фінансові результати

за Рік 2016

СТАТТЯ	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120+ 2240)	2280	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(142,4)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(142,4)	(-)
Фінансовий результат до оподаткування (2268 - 2285)	2290	-142,4	-
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	-142,4	-

Керівник

(підпис)

Тищенко Р.В.

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Литвин А.В.

(ініціали, прізвище)

Додаток Л

Класифікація доходів підприємства за видами діяльності

Вид діяльності	Доходи		Рахунки	Код рядка
Операційна діяльність	Доходи від реалізації	Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	70 «Доходи від реалізації»	2000
	Інші операційні доходи	Доходи від реалізації валюти, реалізації оборотних активів, операційної оренди активів, операційної курсової різниці, одержані штрафи, пені, неустойки	71 «Інший операційний дохід»	2120
Фінансова діяльність	Доходи від участі в капіталі	Доходи від інвестицій в асоційованій або спільні підприємства, які обліковуються за методами участі в капіталі	72 «Дохід від участі в капіталі»	2200
	Фінансові доходи	Дивіденди, відсотки за кредитами отриманими, облігаціями випущеними, фінансовою орендою	73 «Інші фінансові доходи»	2220
Інвестиційна діяльність	Інші доходи	Доходи від реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів, майнових комплексів, списання НА, втрати від неопераційних курсових різниць	74 «Інші доходи»	2240

Джерело: *Доповнено автором на основі даних [, с. 320].*

Додаток М

Таблиця 1

Характеристика рахунків (субрахунків) класу 7 «Доходи і результати діяльності», що використовуються на ТОВ «ІНДОР СОЛЮШН»

Вид доходів	Код рахунку	Відображення у Звіті про фінансові результати	Коротка характеристика
Доходи від реалізації	70	Ряд .2000	Призначено для узагальнення інформації про доходи від реалізації готової продукції. За кредитом субрахунків рахунку 70 відображається збільшення (одержання) доходу, за дебетом - належна сума непрямих податків (акцизного податку, податку на додану вартість та інших, передбачених законодавством) та списання у порядку закриття на рахунок 79 "Фінансові результати".
Інший операційний дохід	71	Ряд. 2120	Ведеться узагальнення інформації про інші доходи від операційної діяльності підприємства у звітному періоді, крім доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).
Інші фінансові доходи	73	Ряд. 2240	Призначено для обліку доходів, які виникають у ході фінансової діяльності підприємства, зокрема дивідендів, відсотків та інших доходів від фінансової діяльності

Джерело: розроблено автором на підставі [30]

Додаток Н

Характеристика програм в системі обліку підприємства

«1С:Підприємство Бухгалтерія»	незамінна програма для ведення бухгалтерського і податкового обліку та автоматичного формування звітності підприємства.
M.E.Doc	програмне забезпечення в Україні, використовується для подання звітності до контролюючих органів та обміну юридично значущими первинними документами між контрагентами в електронному вигляді.
Акцент	є базою для виконання «конфігурацій» на вбудованій мові програмування. програма для ведення бухгалтерського учета и управления предприятием, с возможностью формирования регламентной отчетности. Програма побудована на основі подвійного запису і бухгалтерських принципів.
MASTER:Бухгалтерія	програмний продукт для ведення бухгалтерського та податкового обліку на підприємствах малого та середнього бізнесу, для розрахунку заробітної плати та управління кадрами в бюджетних установах.
jSolutions	система, призначена для автоматизації управлінських та облікових задач підприємств, дозволяє повністю автоматизувати бізнес процеси та мінімізувати витрати, пов'язані з використанням системи.
«Парус-Підприємство»	комплексна система, призначена для автоматизації бізнес задач підприємств малого та середнього бізнесу, великих корпорацій та холдингів, а також бюджетних установ і організацій.
«Парус-Бухгалтерія»	програмний продукт, який дозволяє автоматизувати бухгалтерський і податковий облік в організаціях малого і середнього бізнесу.

Джерело: узагальнено автором на основі даних [, с. 129].